

W drugim dniu VI Kongresu

Obrady w trzynastu sekcjach • Żywe dyskusje delegatów i gości • Z uchwał rodzi się program

W Poznaniu trwają obrady VI Kongresu Techników Polskich, który zorganizowano pod hasłem: technika w procesie intensyfikacji gospodarki. 3000 przedstawicieli świata inżynierów i techników ma za zadanie odpowiedzieć na wiele pytań, rozpatrzyć i zaopiniować szereg najistotniejszych problemów nurtujących naszą gospodarkę, a zwłaszcza niektóre dziedziny przemysłu.

Wczoraj w drugim dniu trwania Kongresu delegaci obradowali w trzynastu sek-

cjach problemowych. Dyskusje trwały do wieczora, a kończyły je podejmowanie uchwał. Materiały z obrad są bardzo obszerne, z konieczności więc ograniczamy się tylko do relacji z trzech sekcji.

JAK DOSKONALIĆ ZARZĄDZANIE

„Technika i ekonomika — problemy postępu technicznego

go i ekonomicznego, doskonalenia zarządzania i planowania oraz systemu informacji”

Z okazji VI Kongresu Techników Polskich zorganizowano w Poznaniu szereg interesujących wystaw. Jedną z nich jest pokaz wyrobów przemysłu okuć i instalacji budowlanych z tworzyw sztucznych dla budownictwa (ul. Chudoby 12). Zjednoczenie MERA zademonstrowało natomiast w paw. 38 MTP nowości aparatury kontrolno-pomiarowej, automatyki i informatyki. Na zdjęciu: fragment wystawy MERA; jedno z urządzeń — tester płyt i bloków pamięci ferrytowych.

Fot. — K. Przychodźki

— oto zestawienie tematów, którymi zajmowała się sekcja. I. Jak widać nagromadziło tu do przedyskutowania spraw wiele, a każda z nich mogłaby być oddzielnym tematem. Nic więc dziwnego, że

dyskusja w łonie sekcji I była dość rozproszona, choć stosunkowo wiele miejsca poświęcono w niej problemom zarządzania, zarówno z punktu widzenia technicznego jak i ekonomicznego.

Punktem wyjścia do debaty był referat przewodniczącego sekcji mgr. inż. Janusza Anuszewskiego, który przedstawił szereg problemów szczególnej wagi, wymagających opinii inżynierów i konkretnych wniosków z propozycjami rozstrzygnięć. Takimi wnioskami konczyli swoje wystąpienia niektórzy z dyskutantów.

Jeden z delegatów np. zajął się osobą dyrektora w zakładzie przemysłowym, przedstawiając jego trudną rolę, na tle rozlicznych przepisów i sankcji. Postulował on m. in. stworzenie jednolitego dokumentu regulującego prawa i obowiązki dyrektorów, weryfikację kadry dyrektorskiej i określenie, kto ma prawo wydawać dyrektorskie polecenia.

Ze sprawą kadr wiązał się postulat powszechnego szkolenia w dziedzinie nowoczesnych metod zarządzania i organizacji przedsiębiorstw; ludzie nie znający tych zagadnień są hamulcami postępu organizacyjnego i ekonomicznego. Innego też trzeba — mówiono — spojrzeć na małe zakłady przemysłowe, których rola (pomimo procesu koncentracji) jest na świecie znacząca. Nie wielkość zakładu decyduje o jego randze, a efektywność jego działania.

Rzeczywiście nowoczesne zarządzanie — mówił jeden z dyskutantów — możliwe jest tylko z pomocą nowoczesnej bazy technicznej w postaci elektronicznej techniki obliczeniowej. Potrzeba nam kilkunastokrotnego wzrostu liczby maszyn liczących i innych urządzeń elektronicznych, abyśmy mogli nadrobić zaległości i stworzyć warunki dla zarządzania. Inny z delegatów podkreślał znowu, że cóż nam po urządzeniach, gdy nie będziemy szkolić kadr i tworzyć dobrych programów dla maszyn pomagających w zarządzaniu.

Jeśli wziąć pod uwagę, że jednocześnie dyskutanci wskazywali na wiele elementarnych braków organizacyjnych w licznych dziedzinach gospodarki, to nie wydaje się, aby elektronika mogła być decydującym środkiem uzdrawiającym procesy zarządzania.

Dyskusja, zwłaszcza nad ostateczną redakcją wniosków, *Dokończenie na str. 2*

XI Plenum KC PZPR

W dniu dzisiejszym zbiera się na XI plenarne posiedzenie Komitet Centralny PZPR.

Porządek dzienny obrad przewiduje: uchwalenie wytycznych „O dalszy socjalistyczny rozwój Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” i podjęcie uchwały w sprawie zwolnienia VI Zjazdu PZPR oraz norm przedstawicielstwa i trybu wyborów delegatów na ten Zjazd. (PAP)

E. Gierek przyjął M. Rolę-Zymierskiego

3 bm. I sekretarz KC PZPR Edward Gierek przyjął Marszałka Polski Michała Rolę-Zymierskiego. Edward Gierek złożył marszałkowi Zymierskiemu z okazji 81 rocznicy urodzin serdeczne życzenia zdrowia, długich lat życia i wszelkiej pomyślności. (PAP)

Francja nie będzie płacić za równowagę dolara

Konferencja 10 państw kapitalistycznych

W Paryżu rozpoczęły obrady przedstawiciele dziesięciu krajów kapitalistycznych (kraje EWG, USA, Japonia, W. Brytania, Szwecja, Kanada) w sprawie aktualnego kryzysu walutowego. Jest to pierwsza tego rodzaju konferencja od momentu ogłoszenia przez prezydenta Nixona posunięć gospodarczych i finansowych.

Głównym zadaniem konferencji jest konfrontacja stanowisk poszczególnych krajów i przygotowanie spotkania 10 krajów w Londynie w połowie września br.

Agencja Reutera podając w piątek rano informacje na temat narady, stwierdza, że koła finansowe są nastawione pesymistycznie co do jej wyników. *Dokończenie na str. 2*

Podpisanie porozumienia w sprawie Berlina Zach.

Wypowiedzi ambasadorów 4 mocarstw

W gmachu byłej Sojuszniczej Rady Kontroli w Berlinie Zachodnim odbył się w piątek 3 bm. o godzinie 13 uroczysty akt podpisania ramowego porozumienia czteromocarstwowego oraz parafowania załączników. Pod tekstem ramowego porozumienia w sprawie Berlina Zachodniego podpisy złożyli ambasadorowie: ZSRR — P. A. Abrasimow, USA — K. Rush, W. Brytanii — R. Jackling i Francji — J. V. Sauvagnargues.

Podniosła uroczystość zamknięcia 17-miesięczny okres rokowań odbyła się w obecności licznych dziennikarzy reprezentujących prasę, radio i telewizję wszystkich kontynentów.

Portal gmachu byłej Sojuszniczej Rady Kontroli przybrany został flagami państwowymi ZSRR, USA, W. Brytanii i Francji.

Po podpisaniu tekstu porozumienia ambasadorowie złożyli kolejno w imieniu swoich rządów oświadczenia.

Ambasador ZSRR Piotr Abrasimow, podobnie jak pozostali ambasadorowie, dał wyraz przekonaniu, iż podpisane porozumienie znajdzie szeroką aprobatę i poparcie nie tylko w Berlinie Zachodnim, lecz w całej Europie i poza nią.

Mówcy podkreślali wspólnie, iż podpisanie ramowego układu bez wątpliwości można uznać za miły krok w politycznym życiu Europy i w stosunkach międzynarodowych. Ocenili oni porozumienie jako istotny krok naprzód na drodze do utrwalenia pokoju i

zapewnienia bezpieczeństwa w centrum Europy oraz jako przekonujący dowód, iż również inne sporne problemy międzynarodowe mogą być rozwiązane na drodze rokowań, w oparciu o zasadę pokojowego współistnienia państw o różnych systemach społeczno-politycznych.

Wczoraj w godzinach popołudniowych przemówienie telewizyjne wygłosił z Bonn kanclerz NRF Willy Brandt, któ-

Dokończenie na str. 2

ZRA — Egipską Republiką Arabską

Po ogłoszeniu wyników referendum w sprawie ukonstytuowania federacji republik arabskich, prezydent Sadat wydał w czwartek wieczorem dekret, na mocy którego ZRA zmieniła oficjalną nazwę na Egipska Republika Arabska. Egipski uzył po raz pierwszy swojej nowej nazwy w komunikacie, informującym o uznaniu przez Kair rządu emiratu Katar, który ogłosił się niepodległym państwem. (PAP)

Stacja „Luna-18” kontynuuje lot

Jak podaje agencja TASS, radzieckie obserwatorium astrofizyczne na Kaukazie obserwowało w nocy z 2 na 3 września lot automatycznej stacji „Luna 18”, która wystartowała z Ziemi 2 września.

W obserwatorium szemachińskim (Azerbejdżan) dokonano przesłania 200 zdjęć stacji automatycznej. Warunki dla obserwacji były pomyślne — niebo ciemne i bezchmurne. Obserwacje prowadzono przy pomocy urządzeń telewizyjnych o dużej zdolności rozdzielczej. Przy pomocy teleskopu ustalono, że o godzinie 5 rano „Luna 18” znajdowała się w odległości 100 tysięcy kilometrów od powierzchni Ziemi. (PAP)

„Narodowy Front Antywyborczy” w Sajgonie

W czasie, gdy szef junty sajskiej Nguyen Van Thieu przygotowuje w Wietnamie Południowym tzw. „wybory prezydenckie” w Sajgonie powstał „Narodowy Front Antywyborczy”. Informuje o tym południowowietnamska Agencja Wyzwolenie podająca, że organizacja ta jednoczy niemal wszystkie ugrupowania, opozycyjne. „Narodowy Front Antywyborczy” zamierza przeprowadzić różnorodne akcje takie jak demonstracje, strajki, bojkot „wyborów”, aby zmusić Thieu do podania się do dymisji. (PAP)

Spotkanie Indie — ChRL

Rząd indyjski zaakceptował w czwartek wieczorem zaproszenie hinduskiej drużyny ping-pongowej do ChRL, po konsultacjach z indyjską federacją tenisa stołowego.

Powódź w Bengalu Zachodnim

Przeszło 16 i pół miliona ludzi znalazło się bez dachu nad głową w indyjskim Bengalu Zachodnim w rezultacie katastrofalnego wylewu odnogi i dopływów Gangesu. Z tej liczby 10 milionów stanowią Zachodni Bengalczycy, a 6 i pół miliona uchodźcy pakistańscy, kojarzący w nisko położonym pasie nadgranicznym.

Zachmurzenie umiarkowane i niewielkie — tylko miejscami, głównie na północy kraju, miejscowe burze z możliwością przelotnych opadów.

Temperatura maksymalna od 18 st. nad morzem do 20-23 st. na pozostałym obszarze kraju.

Wiatry słabe i umiarkowane z kierunków zachodnich.

Decyzja Prezydium Rządu

Zielone światło dla inwestycji socjalnych

Jak poinformowano przedstawiciela Agencji Robotniczej, Prezydium Rządu podjęło decyzję, która zmienia w sposób istotny przepisy ograniczające budownictwo inwestycyjne dla potrzeb socjalnych, kulturalnych, wczasowo-turystycznych i administracyjnych. Pozwala ona na podjęcie w roku przyszłym prac na budowach wstrzymanych w roku ubiegłym, a przewidzianych do zakończenia w roku 1972.

Inwestycje te mogą być realizowane jednak wyłącznie w ramach środków przewidzianych na ten cel dla poszczególnych resortów oraz prezydiów rad narodowych stopnia wojewódzkiego w Narodowym Planie Gospodarczym, przy wykorzystaniu wolnych mocy

przerobowych przedsiębiorstw budowlanych, względnie systemem gospodarczym. Natomiast kontynuowanie prac na pozostałych wstrzymanych budowlach należy włączyć do planu na rok 1973 w ramach przyznanych limitów inwestycyjnych i po zapewnieniu wykonawstwa.

Z decyzji Prezydium Rządu wynika również, że obowiązujący nadal zakaz rozpoczęcia budowy nowych ośrodków wczasowo-wypoczynkowych i turystycznych nie dotyczy zakupu i montażu prefabrykowanych domków turystycznych produkowanych z odpadów drewna i materiałów drewnopochodnych. Ponadto uchylone zostały zakazy projektowania nowych inwestycji oraz nakaz wstrzymujący już rozpoczęte prace dokumentacyjne zamrożonych inwestycji. (AR)

Posiedzenie Prezydium Rządu

3 września br. odbyło się kolejne posiedzenie Prezydium Rządu. Rozpatrzono wstępnie wysunięte przez międzynarodowe w organizację RWPG koncepcje, dotyczące podjęcia przez kraje członkowskie RWPG wspólnych inwestycji przemysłowych.

Prezydium Rządu wysłuchało informacji złożonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Komunikacji o stanie bezpieczeństwa na drogach publicznych i działalności prowadzonej w tej dziedzinie przez Milicję Obywatelską. Z informacji wynika, że pomimo podejmowanych energicznych i wielostronnych kroków — stan ten budzi niepokój. (PAP)

Delegacja z Opola u Premiera

3 bm. prezes Rady Ministrów Piotr Jaroszewicz przyjął przedstawicieli władz województwa opolskiego: I sekretarza KW PZPR — Józefa Kardysia i przewodniczącego prezydium WRN — Zdzisława Piętkę.

A. Kosygin przybędzie do Danii

W Kopenhadze oficjalnie podano do wiadomości, że w połowie grudnia br. przybędzie z oficjalną wizytą do Danii szef rządu radzieckiego A. Kosygin.

Konferencja atomistów

W sobotę udaje się do Genewy delegacja polskich atomistów, która uczestniczyć będzie w IV międzynarodowej konferencji pokojowego wykorzystania energii atomowej. Obrady konferencji, która rozpoczyna się 6 września, potrwać 10 dni. Zapowiedziano w nich udział delegacji z 72 krajów. Łącznie w Pałacu Narodów w Genewie spotka się ok. 3 tysięcy specjalistów z dziedziny nauki i techniki jądrowej. Najliczniejszą delegację, liczącą po 130 osób zapowiedziały: Związek Radziecki i USA.

Nowa moneta 10-złotowa

4 bm. wchodzi w obieg nowa moneta 10-złotowa, poświęcona

Wizyta Nimeiriego w Kairze

W piątek przed południem przybył do Kairu z wizytą oficjalną

przewodniczący sudańskiej Rady Rewolucyjnej Nimeiri. Na lotnisku przywitał go prezydent ERA (Egipska Republika Arabska) Sadat. Po południu obaj przywódcy udali się specjalnym pociągiem do Aleksandrii. Nimeiri przybył do Kairu z Trypolis, gdzie brał udział w uroczystościach z okazji II rocznicy rewolucji libijskiej.

Proces złodziei spirytusu

Przed 3 miesiącami przed sądem wojewódzkim w Krakowie zaprzęty surowe wyrok na głównych oskarżonych — „czestniaków” szkiei złodziejskiej, skazano uodowodniono kradzież z Zakładów Spirytuso-

Transmisje z dożynek w Radiu i TV

5 września br., o godzinie 9.55 Polskie Radio w pr. I oraz Telewizja Polska o godzinie 9.50 w programie ogólnopolskim transmitować będą z Opola przebieg centralnych uroczystości dożynkowych. (PAP)

W drugim dniu obrad VI Kongresu

Omówienie tekstu porozumienia w sprawie Berlina Zachodniego

Dokończenie ze str. 1

była bardzo żywa. Ogółem zabierało głos 30 osób, przy 180 obecnych.

Na zakończenie obrad sekcja I podjęła uchwałę, która zostanie przedstawiona na plenarnym posiedzeniu Kongresu. (zm)

MOŻNA BUDOWAĆ LEPIEJ I WIĘCEJ

W szerokim zakresie problematyki, którą od roku zajmowała się XI Sekcja Kongresu Techników Polskich dominowały zagadnienia budownictwa, choć ramy działania sekcji obejmowały większość dziedzin życia codziennego: od mieszkania, po transport miejski, usługi i inne sprawy gospodarki komunalnej. Jest to zrozumiałe, bowiem budownictwo (mieszaniowe, przemysłowe, inżynierskie) determinuje tempo i poziom rozwoju gospodarczego oraz poprawę warunków codziennego życia towaru ludności.

Również wczoraj, podczas drugiego dnia Kongresu i plenarnych obrad m. in. XI Sekcji, zajętej sprawami budownictwa, materiałów budowlanych i gospodarki komunalnej, te pierwsze były w centrum uwagi uczestników.

I referat przewodniczącego sekcji Stefana Pietrusiewicza i dyskusja oraz przyjęta na

koniec uchwała, koncentrowały się nad zasadniczymi zagadnieniami w tej dziedzinie: nad rangą budownictwa w go spodarce narodowej, formami intensyfikacji budownictwa oraz poprawy warunków jego działania.

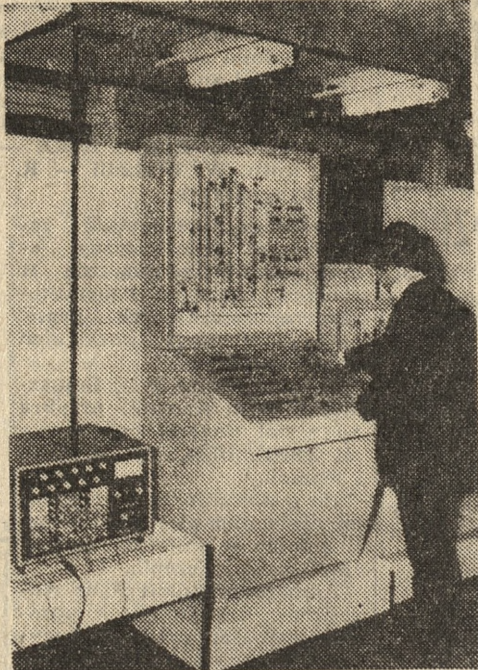
Ważkość tej tematyki ilustruje kilka liczb. W tym pięcioletnim mamy przeznaczyc na nieodwrotne inwestycje 1430 mld zł, to jest o 42 proc. więcej niż w minionej pięcioletce. Mamy zbudować ponad milion mieszkań, to jest o 20 proc. więcej, co i tak nie zaspokoi podstawowych potrzeb. O 48 proc. muszą się zwiększyć nakłady na przygotowanie uzbrojonych terenów budowlanych, trzeba przeznaczyć znaczne środki na budowę nowych fabryk, zaplecza dla rolnictwa. W sumie więc z ogólnych kosztów pięcioletnich inwestycji aż 975 mld zł pochłonią roboty budowlano-montażowe, to jest o połowę więcej niż w minionej pięcioletce.

powiadanych wielkich obiektach przetwórstwa mięsa, zakładach jajczarsko - drobiarskich i chłodniach.

Wyłania się w związku z tym potrzeba liczniejszych, ale i nowocześniejszych maszyn i urządzeń dla przemysłu spożywczego. Tu cała uwaga koncentruje się na Zjednoczeniu „Spomasz” które musi podjąć energiczniejsze działania w kierunku modernizacji wytwarzanych w podległych mu zakładach urządzeń.

Zwracano też uwagę na potrzeby doskonalenia opakowań produktów spożywczych. Potrzebna tu jest współpraca z przemysłem chemicznym. Nie można pominąć do tego, by światne nieraz pod względem żywieniowym produkty były dyskwalifikowane ze względu na niską jakość opakowań.

Niektóre delegacje zgłosiły

Politechnika Poznańska gospodarce narodowej, to tytuł innej z kolei wystawy. Poznańska uczelnia przedstawiła tam swoje liczne osiągnięcia, a jednocześnie złożyła ofertę dla przemysłu, dotyczącą szeregu nowości technicznych. (obszerniej o tej wystawie piszemy na str. 6)

Fot. — K. Przychodźki

Min. Nguyen Thi Binh przybywa do Polski

W tych dniach, na zaproszenie ministra spraw zagranicznych Stefana Jędrzejewskiego, przybywa do Polski z oficjalną wizytą przyjacieli minister spraw zagranicznych Tymczasowego Rządu Rewolucyjnego Republiki Wietnamu Południowego, przewodnicząca delegacji TRRRWP na czterostronne rozmowy pokojowe w Paryżu — pani Nguyen Thi Binh. (PAP)

Akcja MO przeciwko zakłócaniu porządku

Nie pozostały bez echa nasilone, zwłaszcza w ostatnim czasie, zadania społeczeństwa by milicją zwiększyła swą skuteczność działania przeciwko wszelkiego rodzaju elementom chuligańsko - pasywnym, „niebieskim ptakom”, łobuzom zakłócającym porządek publiczny. Jak dowiaduje się PAP, w dniach 2 i 3 bm w województwach: białostockim, katowickim, łódzkim, olsztyńskim, poznańskim, warszawskim, wrocławskim, zielonogórskim, a także w stolicy przeprowadzone zostały, zakrojone na szeroką skalę, działania prewencyjno-represyjne. Na ulicach miast i osiedli w sposób bardzo widoczny zwiększono liczbę patroli, powiększono także patrole zmotoryzowane.

Taka forma działania MO pozwoliła ujawnić blisko 300 przestępstw, szereg osób zostało zatrzymanych, w tym wielu nigdzie nie pracujących.

Skierowano do kolegiów karnoadministracyjnych ponad 1400 wniosków o ukaranie, w tym 358 — w trybie przyspieszonym. (PAP)

Prenumerata „Głosu” bez ograniczeń

Przedpłaty na IV kwartał 1971 r. bez żadnych ograniczeń przyjmują:

▲ „Ruch” Poznań, ul. Zwierzyniecka 9 — tylko jeszcze w tym tygodniu, do 5 września br. Wpłaty należy dokonać blankietem PKO na konto: „Ruch”, Poznań nr 122-6-211831;

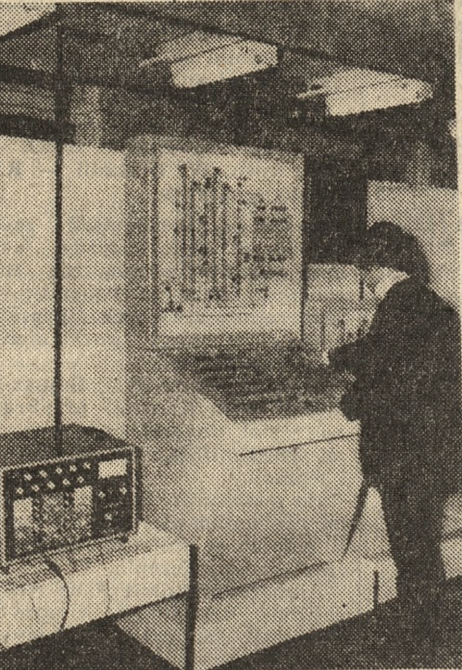
▲ listonosze i oddawcze urzędy pocztowe — do 15 września br.

Cena prenumeraty na kwartał wynosi 39 zł.

W razie jakichkolwiek trudności z zamówieniem „Głosu” w prenumeracie prosimy o zawiadomienie — redakcji „Głosu Wielkopolskiego” listem lub telefonicznie. Poznań 2, ul. Grunwaldzka 19, nr telefonu 657-18.

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Jerzy Walasek.

GŁOS WIELKOPOLSKI
4 IX 1971 Nr 210 (8562)

Tymczasem rozmiary tych przedsięwzięć ogranicza dotychczasowy stan budownictwa i jego zaplecza: jest mało materiałów budowlanych, są one kiepskiej jakości, jest przewlekłe tempo cykli inwestycyjnych, a przy tym marnowanie sił i środków, przy istnieniu wielu rezerw. Gdyby np. zmniejszyć o połowę (a to realnie) wielkość usterek w budownictwie, wówczas z tej rezerwy mogłyby powstać dodatkowo 20 000 mieszkań; gdyby poprawić jakość produkcji zaopatrzeniowej dla budownictwa i tylko o jeden procent zwiększyć tę produkcję, byłoby zaopatrzenie dla wzniesienia dalszych 100 000 mieszkań...

Problemy te były od dawna przedmiotem dyskusji w łonie XI Sekcji. W ciągu przygotowań do Kongresu wysunięto wiele wniosków i propozycji, które przyoblały się w ostateczny kształt uchwały.

Wśród wielu szczegółowych postanowień zawiera ona trzy główne kierunki rozwiązywania problemów: określa warunki konieczne dla prawidłowego rozwoju budownictwa powszechnego i inżynierskiego oraz rozwoju przemysłu materiałów budowlanych i gospodarki komunalnej; ujawnia sposoby podniesienia efektywności gospodarowania i poprawy działania; podkreśla formy aktywizacji środowiska technicznego. (zs)

SPRAWY WYŻYWIENIA LUDNOŚCI

Dyskusja w X Sekcji toczyła się w dwóch podsekcjach: rolnictwa oraz przemysłu spożywczego i wyżywienia ludności. W tej ostatniej szczególną uwagę poświęcono sprawom inwestycji, jakie oczekują w niedalekiej przyszłości przemysł spożywczy. Delegaci wskazywali przy tym na potrzebę kompleksowego usprawnienia procesów inwestowania, zwłaszcza w za-

6 bm — plenum CRZZ poświęcone bhp

Na najbliższy poniedziałek — 6 bm zwołano w Warszawie plenum CRZZ m. in. dla przedyskutowania węzłowych problemów ochrony pracy i zadań w tej dziedzinie. Tym też sprawom poświęcona była 3 bm. konferencja prasowa, w czasie której sekretarz CRZZ — Ryszard Pospieszynski oraz główny inspektor pracy — Henryk Kowalski zapoznali dziennikarzy z aktualną sytuacją w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach. (PAP)

bardzo konkretne propozycje. Przedstawiciele Lublina zaproponowali przyznanie województwu lubelskiemu szczególnych uprawnień jako regionowi, który 80 proc. produkcji swego przemysłu spożywczego przesyła do innych województw. Wnioskowano też budowę dużej cukrowni w Krasnymstawie. Inwestycja ta wyeliminowałaby transport buraków z Lubelskiego do cukrowni położonych na zachodzie Polski, co przyniosłoby rocznie oszczędności około 180 mln zł. Z kolei przedstawiciele Poznania zaproponowali utworzenie w naszym mieście Instytutu Maszyn Spożywczych motywując lokalizację faktem, iż w Wielkopolsce skupionych jest 2/3 zakładów „Spomasz” oraz istnieje odpowiednia baza naukowa w postaci Politechniki i WSR. (map)

Dzisiaj, w ostatnim dniu VI Kongresu toczą się obrady o charakterze plenarnym. Inżynierowie i technicy zebrał się ponownie w hali nr 20 MTP by wysłuchać wystąpienia przewodniczących sekcji problemowych i podjąć uchwałę.

Przed V Zjazdem ZMS

1.300 tys. członków w kampanii sprawozdawczo — wyborczej

Na terenie całego kraju rozpoczęła się kampania sprawozdawczo-wyborcza Związku Młodzieży Socjalistycznej. Ponad 1.300 tys. członków ZMS zrzeszonych w ponad 52 tys. kół dokona oceny realizacji programów działalności przyjętych przed 2 lata oraz wytyczy kierunki dalszej pracy. Wybrane zostaną nowe władze Organizacji. Po kampanii sprawozdawczo-wyborczej odbędzie się V Zjazd ZMS przewidziany w I półroczu 1972 r.

Mówiąc o założeniach przedzjazdowej kampanii sprawozdawczo-wyborczej sekretarz ZG ZMS — Janusz Kubasiewicz stwierdził m. in.:

— Chcemy, aby dyskusja w okresie kampanii sprawozdawczo-wyborczej stała się — w pełnym tego słowa znaczeniu — głosem młodzieży w ogólnonarodowej debacie poprzedzającej VI Zjazd PZPR. Omówione zostaną więc najbardziej żywotne sprawy i problemy młodego pokolenia, naszej organizacji, zakładu pracy, szkoły, środowiska i kraju. Jest doskonałą okazją ku temu, by planując przyszłe zadania uwzględnić specyfikę każdego środowiska młodzieży, jej autentyczne zagadnienia, aspiracje i potrzeby.

Ważkość pracująca — najliczniej

Podpisane w piątek 3 września przez ambasadorów czterech mocarstw ramowe porozumienie w sprawie Berlina Zachodniego składa się z części ogólnej, postanowień sześciogłowych i dokumentów towarzyszących, mających formę załączników i listów wymienionych między zainteresowanymi stronami.

W części ogólnej Związek Radziecki, USA, W. Brytania, i Francja, powołując się na prawa przysługujące im jako czterem mocarstwom, wskazując na swą odpowiedzialność oraz odpowiedzialność porozumienia zawarte podczas wojny i w okresie powojennym, deklarują, że będą dążyć do eliminowania napięć i zapobiegania komplikacjom na terytorium, o którym mowa w porozumieniu. Mocarstwa podkreślają, że na tym terytorium nie powinno się stosować groźb ani używać siły i że sporne sprawy powinny być rozstrzygane jedynie środkami pokojowymi. Sygnatariusze porozumienia deklarują, że będą wzajemnie respektować swoje indywidualne i wspólne prawa oraz odpowiedzialność, które pozostają niezmiennymi. Dokument zawiera stwierdzenie, że cztery mocarstwa uzgodniły, iż niezależnie od różnic w poglądach w sferze prawnej, sytuacja na terenie objętym porozumieniem nie powinna być zmieniana jednostronnie.

W szczegółowej części dokumentu rząd ZSRR w porozumieniu z rządem NRD komunikuje swym partnerom zachodnim, że:

— ruch tranzytowy osób cywilnych i towarów między sektorami zachodnimi Berlina a NRF na drogach, liniach kolejowych i traktach wodnych, prowadzących przez terytorium NRD zostanie ułatwiony i będzie wolny od przeszkód.

— Na drogach tych mogą być używane zaplombowane przed objazdem środki transportowe przewożące towary o przeznaczaniu cywilnym. Procedura inspekcyjna zostanie ograniczona do kontroli plomb i dokumentów towarzyszących.

W przypadku środków transportowych, których nie można zaplombować, inspekcje ograniczą się do kontroli dokumentów towarzyszących, a jeśli powstaną uzasadnione podejrzenia, że przewożone są materiały do rozpowszechniania wzdłuż tras przeznaczonych dla ruchu tranzytowego, albo, że w środkach transportowych znajdują się osoby lub ładunki zabrane wzdłuż tych tras — zawartość nie zaplombowanych środków transportowych może zostać poddana kontroli.

— Ta sama zasada została przyjęta w odniesieniu do ruchu osobowego, który normalnie również podlegał ma tylko identyfikacji. Osoby, które

wylegitymują się jako podróżni w ruchu tranzytowym i używają pojazdów indywidualnych między zachodnimi sektorami Berlina a NRF, nie będą musiały wnosić indywidualnych opłat drogowych.

Rządy mocarstw zachodnich komunikują Związkowi Radzieckiemu po przekonsultowaniu się z rządem NRF, że powiązania między sektorem zachodnimi Berlina a Niemiecką Republiką Federalną zostaną utrzymane i będą rozwijane, przy czym należy wziąć pod uwagę, że sektory te nadal nie są częścią składową Federalnej Republiki Niemiec i nie są przez nią rządzone.

W załączniku do porozumienia rządy mocarstw zachodnich komunikują rządowi radzieckiemu po przeprowadzeniu konsultacji z rządem NRF, że:

„1... postanowienia konstytucji Federalnej Republiki Niemiec oraz konstytucji obowiązującej w zachodnich sektorach Berlina, które są sprzeczne z powyższym zostają zawieszane i również w przyszłości nie będą miały mocy obowiązującej.

2. prezydent federalny, rząd federalny, zgromadzenie federalne, Bundestag i Bundestag, włącznie z nich komisjami i frakcjami, jak również inne organy państwowe Federalnej Republiki Niemiec nie będą podejmować w zachodnich sektorach Berlina żadnych aktów konstytucyjnych lub urzędowych, które pozostają w sprzeczności z ustępem pierwszym.

3. rząd Federalnej Republiki Niemiec będzie w zachodnich sektorach Berlina reprezentowany wobec przedstawicielstw trzech rządów i wobec Senatu przez stałą placówkę łącznikową.

W liście do kanclerza NRF precyzującym szczegóły interpretacji powyższych postanowień, mocarstwa zachodnie dopuszczają możliwość zbie-

rania się pojedynczo w Berlinie Zachodnim poszczególnych komisji Bundestagu i Bundestagu jeśli przedmiotem debaty będzie utrzymanie i rozwijanie dopuszczalnych powiązań między Berlinem Zachodnim a NRF. Posiedzenia frakcji nie powinny odbywać się w tym samym czasie.

Rządy mocarstw zachodnich informują ZSRR, że zachowują swe prawa i odpowiedzialność odnośnie reprezentowania na zewnątrz sektorów zachodnich Berlina i ich stałych mieszkańców. Jednocześnie wyrażają zgodę na to, by NRF świadczyła usługi konsularne dla stałych mieszkańców Berlina Zachodniego i reprezentowała interesy Berlina Zachodniego w organizacjach międzynarodowych i w rokowaniach, lecz z wyraźnego upoważnienia mocarstw zachodnich.

Mocarstwa zachodnie wyrażają zgodę na utworzenie w Berlinie Zachodnim radzieckiego konsulatu generalnego akredytowanego przy kompetentnych organach tych trzech rządów. Liczba personelu konsulatu nie może przekraczać 20 obywateli radzieckich.

Rząd ZSRR — zakładając, że nie będzie to dotyczyło bezpieczeństwa i statusu — nie będzie zgłaszał sprzeciwu „wobec wykonywania usług konsularnych dla stałych mieszkańców zachodnich sektorów Berlina przez NRF; wobec rozszerzania zawieranych przez NRF porozumień i umów międzynarodowych na zachodnie sektory Berlina, zgodnie z przyjąta dotychczas procedura, pod warunkiem, że rozszerzenie takich porozumień i umów w każdym poszczególnym przypadku zostanie wyraźnie zaznaczone; wobec reprezentowania interesów zachodnich sektorów Berlina przez NRF w organizacjach i na konferencjach międzynarodowych”.

Postanowienia końcowe porozumienia przewidują, że wstąpi ono w życie z dniem ustaloną w protokole końcowym czterech mocarstw. Powinno ono być zawarte wówczas, gdy zostanie osiągnięte porozumienie co do kroków przewidzianych w części szczegółowej i w załącznikach. (PAP)

Francja nie będzie płacić za równowagę dolara

Dokończenie ze str. 1

— 13 września konferencja ministrów finansów EWG.

— 15 września w Londynie spotkanie na szczeblu ministrów finansów grupy „dziesięciu”.

— 27 września doroczna sesja Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Francuski minister finansów Valery Giscard d'Estaing przemawiając w czwartek w parlamentarnej komisji finansowej stwierdził, że Francja nie będzie płaciła za przywrócenie równowagi amerykańskiego bilansu płatniczego, ponosząc straty we własnym przemyśle.

WARTOŚĆ DINARA SPADŁA

Bank Narodowy Jugosławii zatwierdził nowe kursy dewiz, stosowane w płatnościach z zagranicą oraz przy zakupie i sprzedawaniu dewiz ludności. Najnowsza lista kursów walut wskazuje, że wartość dinara, ustalona podczas styczniowej dewaluacji, na ogół spadła w stosunku do większości obcych walut, jakie znalazły się na tej liście. Najbardziej wzrosła wartość marki zachodnoniemieckiej. Kiedy zdewaluowano dinara, 100 marek kosztowało 410 dinarów, obecnie zaś 441 dinarów. Wartość funta, wg nowej listy wzrosła o 1,1 dinara, lira o 5 para.

Min. M. Schumann udaje się na Węgry i do Bułgarii

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zakomunikowało, iż francuski minister spraw zagranicznych M. Schumann uda się w przyszłym tygodniu z oficjalną wizytą na Węgry i do Bułgarii. (PAP)

franka francuskiego o 3 para itp. Dinar nie zmienił jednak swej wartości w stosunku do dolara. (PAP)

Podpisanie porozumienia

Dokończenie ze str. 1

ry powitał podpisanie ramowe porozumienia jako istotny czynnik odprężenia i ustabilizowania sytuacji na naszym kontynencie. Minister spraw zagranicznych NRF — Walter Scheel oświadczył, iż podpisanie 4-mocarstwowego porozumienia stanowi istotny impuls dla aktywizacji stosunków Republiki Federalnej ze Związkiem Radzieckim i innymi państwami socjalistycznymi. Wskazał on zarazem, iż w zakresie stosunków między NRF a Polską Rzecząpospolitą Ludową, następstwem osiągniętego porozumienia będzie ratyfikowanie przez Bundestag układu zawartego 7 grudnia ubiegłego roku w Warszawie między rządami NRF, a PRL oraz nawiązanie między obu państwami stosunków dyplomatycznych.

W piątek odbyło się również w Bonn specjalnie zwołane posiedzenie gabinetu NRF poświęcone omówieniu problemów dotyczących dalszej fazy rokowań z rządem NRD, których wyniki — stosownie do ustaleń przyjętych przez ambasadorów — wejdą w ramy porozumienia 4-mocarstwowego, jako jego integralną część. Kolejna faza rokowań między rządami dwóch państw niemieckich rozpoczęła się w najbliższy poniedziałek. Tego też dnia kontynuowane będą rokowania między rządem NRD i Senatem Berlina Zachodniego. (PAP)

Koncepcja pięciolatki

Prace nad wieloletnim planem gospodarczego rozwoju na okres do 1975 roku wkraczają w ostatni etap. Znaną są już propozycje podstawowych gospodarczych proporcji i wielkości. Rozpoczęła się społeczna dyskusja.

Za punkt wyjścia przyjęto zwiększenie w 1975 roku spożycie o 38 proc. w stosunku do roku 1970. Stworzono więc realną szansę, aby zagadnienia stopy życiowej stały się czynnikiem determinującym gospodarcze zamierzenia. Oczywiście osiągnięcia zamierzonych społecznych celów nie zależą jedynie od prawidłowej konstrukcji planu. Praktyka dowiodła, że nie mniej ważną jest realizacja, a więc sprawne działanie organizmu całego państwa. Z doświadczeń wyciągnięto wnioski. Obok rządowej, w skład której wchodzi ponad 400 wybitnych naukowców i specjalistów, pracujących nad kształtem planu powołano niewielką liczną komisję unowocześnienia systemu funkcjonowania gospodarki i Państwa.

W okresie lat 1966-1970 osiągnięto w Polsce wzrost dochodu narodowego o 34 proc. Do końca 1975 r. wzrost ten powinien wynieść 38-39 proc. Ponieważ w minionych latach głównym problemem powodującym napięcie gospodarcze była pewna dysproporcja między szybszym wzrostem dochodu narodowego ogółem, a wolniejszym przyrostem jego części przeznaczanej na spożycie przewiduje się wzrost tej części o 38 proc. (lata 1966-1970 - wzrost ten wyniósł 27 proc.).

Zakłada się, że płace realne pracowników zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej zwiększą się o 17-18 proc. Wzrost ten, w odróżnieniu od minionego 5-lecia, w którym płace realne powiększyły się o 10 proc. przyniesie poprawę. Identyczne tempo mają osiągnąć również dochody realne rolników.

Ważnym elementem poprawy poziomu życia społeczeństwa jest wejście w wiek produkcyjny w latach 1971-1975 około 3,5 mln. młodzieży. Są to ludzie mający z reguły ukończoną szkołę zawodową, średnią lub wyższą. W kwalifikacjach młodzieży istnieje realna szansa przyspieszenia

gospodarczego rozwoju. Ich wykorzystanie wymaga jednak — po uwzględnieniu naturalnego odpływu a także potrzeb wzrostu zatrudnienia w rolnictwie — uzyskania 1,8 mln. nowych miejsc pracy. Przewiduje się uzyskać je, niezależnie od nowych inwestycji, także i poprzez wzrost zatrudnienia na drugiej i trzeciej zmianie oraz usługach. Wskaźniki dotyczące obu tych dziedzin nie są jeszcze zadowalające.

Wreszcie na wzrost stopy życiowej wpłynie rozszerzenie spożycia zbiorowego o 36 proc., rozwój usług — nie mniej niż o 50-52 proc., zwiększenie świadczeń społecznych na rzecz emerytów, rencistów i rodzin wielodzietnych.

Konsekwencją przewidzianego wzrostu dochodów pieniężnych ludności jest jednak konieczność dokonania stosunkowo szybkich zmian w strukturze produkcji. Analiza popytu wykazała, że potrzeby społeczeństwa zostaną zaspokojone wówczas, gdy 1/3 przyrostu dostaw będą stanowiły produkty żywnościowe, a w 2/3 artykuły konsumpcyjne pochodzenia przemysłowego.

Dlatego też — przy wskaźniku wzrostu produkcji przemysłowej ogółem o 48-50 proc. — przyjęto większe przyspieszenie produkcji przemysłowych towarów konsumpcyjnych (tzw. grupa B) w porównaniu z produkcją dóbr inwestycyjnych (tzw. grupa A). Zgodnie z założeniami, produkcja B ma wzrosnąć w latach 1971-1975 o około 42 proc., wobec 36 proc. w ubiegłym pięcioletniu. Jednocześnie powinno nastąpić zwolnienie tempa wzrostu produkcji przemysłu grupy A z 57 proc. w okresie 1966-1970 do 51 proc. w latach 1971-1975.

Z punktu widzenia potrzeb manewru ten będzie ograniczony realnymi możliwościami inwestycyjnymi. Stąd też przy rozdziale tych środków (inwestycje przemysłowe ogółem rosną w stosunku do lat 1966-1970 o blisko 53 proc.) pierwszeństwo dano takim branżom jak: przemysł materiałów budowlanych (wzrost o 108,5 proc. co wiąże się z rozszerzeniem budownictwa mieszkaniowego), przemysł włókienniczy (wzrost o 101,2 proc.), drzewny (o 82 proc.), spożywczy (o 60 proc.). W przemyśle maszynowym jako główne zadania uznano wzrost produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, samochodów osobowych itp.

Podobnie priorytetowo potraktowano produkcję eksportową oraz te dziedziny przemysłu maszynowego, elektroniki i elektrotechniki, które w znacznej mierze decydują o nowoczesności produkcji całego przemysłu. Wynika to między innymi z chęci i możliwości realizacji międzynarodowej specjalizacji i kooperacji produkcji.

W warunkach Polski nader istotne znaczenie ma rozwój produkcji rolnej. Przewiduje się, że do końca 1975 roku produkcja rolna powiększy się o 18-21 proc., w tym produkcja roślinna o 17-20 proc., a produkcja zwierzęca o 19-21 proc. Są to zamierzenia trudne. O skalę trudności świadczy chociażby fakt, w minionym 5-leciu osiągnięto w polskim rolnictwie wzrost produkcji globalnej tylko o 9,2 proc., w tym roślinnej o 10,2 proc., a zwierzęcej o 7,8 proc. Mimo to istnieje wiele przesłanek decydujących o realności tego planu. Dziś Polska dysponuje już jednym z najnowocześniejszych w Europie zapleczem produkcji nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, oraz przemysłem maszyn rolniczych. Ten ostatni podjął produkcję maszyn dostosowanych do struktury agrarnej polskiego rolnictwa. Zabezpieczono na lata przyszłe dostawy dla wsi materiałów budowlanych, kredytów inwestycyjnych, kończy się opracowywać kompleksowy system zwiększający materiałnie zainteresowanie rozwijaniem produkcji rolnej.

Konsekwencje przedstawionych w zarysie założeń planu gospodarczego do 1975 roku, dotyczą w istotnej mierze handlu zagranicznego. Im bowiem potencjał gospodarki nowocześniejszy, im bardziej różnorodne stają przed nimi zadania, im wreszcie szybszy jest światowy postęp techniki, tym istotniejszą rolę w dynamizowaniu rozwoju odgrywa handel zagraniczny. W pracach nad planem na lata 1971-1975 przyjęto więc założenia wzrostu obrotów handlu zagranicznego o 57 proc., w tym eksportu o około 55 proc., a importu o 60 proc. Pod tymi ogólnymi wskaźnikami kryją się między

Dokończenie na str. 4

MACIEJ BIELECKI

Prace na Zamku

Prace na terenie Zamku Królewskiego w Warszawie trwają nieprzerwanie. Zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem odsłonięto wiele murów fundamentowych, m. in. w gotyckiej części budowli, od strony placu Zamkowego. Niektóre z nich nie były zaznaczone na żadnych planach. Odsłanianie fundamentów i oczyszczanie piwnic wykorzystali archeolodzy, którzy wkroczyli na teren zamkowy w końcu maja br. Badania prowadzone będą przez cały czas odbudowy Zamku. Obecnie koncentrują się w miejscach, gdzie najwcześniej powstaną nowe mury. Później archeolodzy zajmą się terenami przyległymi — fosami, skarpią i dziedzińcem zamkowym.

Na zdjęciu: na terenie odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie.

CAF — fot. Szyperko

Marnotrawstwo opłacane importem

Gdy wyrzuca się chleb...

Problem zbożowy należy do najtrudniejszych w naszej gospodarce. Importujemy rocznie ok. 1,5 mln ton pszenicy i jęczmienia. W różnego rodzaju przetworach, każdy Polak zjada w ciągu roku 130 kg zboża. W porównaniu z mieszkańcami Europy zachodniej, gdzie spożycie waha się wokół 75 kg — jest to bardzo dużo. Czy jednak rzeczywiście tyle zjadamy?

W sytuacji, kiedy każdy kłós liczymy na wagę dewiz, nie możemy przerywać batalii o chleb w momencie zebrań zboża z pól. Cóż z tego, że sprzątniemy ziarno sprawniej, że sprzątniemy go więcej, kiedy po włożeniu jeszcze dodatkowej pracy, beztrudno wyrzucimy część tego zboża

w postaci chleba do śmietnika. A wyrzucamy go dużo.

Obliczenie, ile chleba się marnuje — jest trudne i chyba jeszcze nikt w Polsce tego nie dokonał. Spróbujmy jednak przyjrzeć się, kto wyrzuca i dlaczego. Najprościej odpowiedzieć można, że każdy i nie będzie w tym przesady.

Nie ma kłopotów z obliczeniem, ile marnuje się pieczywa w produkcji i handlu. Prawie 4 procent produkcji Poznańskich Zakładów Przemysłu Piekarniczego nie jest wytworzonych zgodnie z przeznaczeniem. Daje to w ciągu roku 1650 ton czerstwego pieczywa. Straty te wykazują Zakłady Piekarnicze, jednak nie tam one powstają. Zdecydowana większość stanowi chleb zwrócony ze sklepów.

Następnie wymieńmy zakłady zbiorowego żywienia. Zjawisko to szczególnie nasila się w stołówkach studenckich, internackich i w hotelach robotniczych. Dzienna norma w stołówce studenckiej wynosi 650 gramów pieczywa na osobę. Przeciętne spożycie w Polsce kształtuje się natomiast około 300 gramów. Czy więc student je przeszło dwa razy więcej pieczywa niż przeciętny Polak?

Przyjęte jest, że w stołówkach tych chleb wystawiany jest w koszach i każdy może brać ile zechce. Taki zwyczaj absolutnie nie uczy szanować chleba. Stosy pieczywa wynoszone są ze stołówek. Następnie spora jego część wędruje nie spożyta, zeschnięta — do kosza. Kierownicy stołówek narzekają, że dużo kromek po zostawia się też na stołach.

Nie dotyczy to oczywiście tylko studenckich stołówek. Także w innych zakładach zbiorowego żywienia zauważyć można wydawanie pieczywa w zbyt dużych porcjach.

Niezbądane są natomiast losy pieczywa u konsumenta indywidualnego. Wystarczy jednak zajrzeć do własnej szafy, policzyć ile tam zeschniętych kromek, by dojść do wniosku, że tutaj marnotrawi się pieczywa najwięcej. Może 10 procent może mniej, ale na pewno bardzo dużo.

Spróbujmy więc podsumowania: w produkcji i handlu — 4 procent, u konsumenta na pewno nie mniej niż 6. A zatem co dziesiąty kilogram chleba zostaje zmarnowany, co dziesiąty piekarz pracuje na darmo, a jest ich niewiele. Można policzyć ile ton pieczywa produkuje się niepotrzebnie. Będą to w skali krajowej astronomiczne sumy — w samym Poznaniu rocznie ponad 5000 ton.

Czy są sposoby na uniknięcie tego marnotrawstwa? Przede wszystkim należy doprowadzić do tego, by zesta-

rzale pieczywo zostało racjonalnie wykorzystane. Tymczasem wiele czerstwego chleba lub bułek wędruje prosto do śmietnika — szczególnie w dużych miastach. Trzeba zobowiązać Przedsiębiorstwa Turczy Przemysłowego do energiczniejszego zabrania się do zbiórki tych użytecznych odpadów. Poczynione próby w tej dziedzinie dały dość dobre rezultaty.

Druga sprawa to przeróbka starego chleba. W Czechosłowacji np. wszystkie „braki”, powstające przy produkcji pieczywa, wykorzystywane są po raz drugi. Specjalne miksery rozdrabniają nieudany chleb i w takiej postaci miesza się powstałą masę z ciastem. W Polsce jeszcze nie stosuje się tego, ale Poznańskie Zakłady Przemysłu Piekarniczego jako pierwsze w kraju zamówiły miksery w CSRS.

Trzeba też coś zrobić, by zmniejszyć zwroty pieczywa przez sklepy. Handel w większym stopniu powinien ponosić konsekwencje złego zamawiania. Jest to jednak sprawa trudna, gdyż popyt na chleb ulega wahaniom, a w żadnym sklepie spożywczym chleba nie może brakować. Problem można zatem skutecznie rozwiązać tylko przez pakowanie pieczywa, jak robi się to w wielu krajach. Chleb pakowany w folię zachowuje świeżość, w przeciągu około dziesięciu dni. Niestety, podobno nie ma w co pakować. Fachowcy przewidują, że może to nastąpić około 1974 roku.

Pomóc może także sprzedaż chleba w mniejszych jednostkach niż dotychczas. Węgry, Bułgaria, Niemcy — sprzedają go na wagę. Sprzedaje się także chleb krojony w skibki i pakowany w folię (ważne dla kawalerów). U nas natomiast w wielu miejscowościach, szczególnie w wsiach, nie można kupić chleba mniej niż kilogram. Robi się bochenki po dwa kilogramy i w sklepie przekroi najwyżej na pół. Lepiej jest w większych ośrodkach, gdzie w sprzedaży jest chleb o wadze 0,8 kg. Jednak połowa takiego bochenka nieraz może okazać się dla klienta zbyt duża. Przykład daje Warszawa, gdzie w sklepach na żądanie, chleb kroi się na cztery części.

Jest zapewne wiele innych możliwości przeciwdziałania marnotrawstwu pieczywa. Powinni je wynajdywać i zapobiegać im specjaliści zatrudnieni w produkcji i zbycie. Czas położyć kres temu marnotrawstwu opłacanego kosztem importu.

JAN KORZENIEWSKI

A GŁOS WIELKOPOLSKI 3
Nr 210 (8563) 4 IX 1971

Po porozumieniu w sprawie Berlina Zach.

„Obszar, o którym mowa“

Takiego sformułowania używa się w tekście porozumienia czterech mocarstw dotyczącego Berlina Zachodniego. Leżący w pradolinie Szprewy, otoczony sosnowymi lasami i jeziorami, odgródzony od stolicy NRD granicą państwową, prowadzi Berlin Zachodni od czasów klęski III Rzeszy swe własne życie. Rozłożony na obszarze dwukrotnie większym aniżeli Warszawa, ma ok. 2 miliony mieszkańców. Graniczy ze wszystkich stron z NRD, przez terytorium której prowadzi szosy, autostrady i linie kolejowe do Berlina Zach.

To szczególne miasto posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacji lotniczej, znajdującą się zresztą całkowicie w rękach firm angielskich, amerykańskich i francuskich. Intratny monopol zachowywały dla siebie mocarstwa zachodnie, korzystając z przywileju okupantów. Miasto jest dużym ośrodkiem przemysłu odzieżowego, elektronicznego, elektrycznego, maszyn precyzyjnych. Milion ludzi pracuje w 5 tysiącach zakładów przemysłowych, w komunikacji, handlu, usługach i gospodarce komunalnej.

Berlin Zachodni robi wrażenie ożywionego, wielokwiatowego ośrodka miejskiego. Kolorowe neony, jaskrawe wystawy, setki hoteli, domów towarowych, tysiące restauracji, kawiarnie i banki, dziesiątki muzeów i kin, 16 teatrów, 11 redakcji gazet, kilka stacji radiowych i telewizyjnych. W Berlinie Zachodnim zarejestrowano pół miliona samochodów osobowych, które suną po szczególnie ruchliwym centrum, bez przerwy dudnią pociągi kolejki podziemnej i naziemnej.

Różnojęzyczny tłum na Kurfürstendammie imponuje turystom i zwiedzającym. Lecz pierwsze wrażenie jest ludzkie. To ogromne miasto przypomina starą kobietę, która za pomocą szminki chce ukryć zmarszczki. Większość ludzi mieszka w starych domach przypominających koszary. Smutne, jednostajne budynki ciągną się kilometrami, zaś ogromna spekulacja placami pod budowę, których cena doszła do bajecznej sumy 2 tysiące dwustu marek za metr kwadratowy, nie pozwoliła na istotniejszy rozwój budownictwa mieszkaniowego, szkół i przedszkoli. Czysze są bardzo wysokie, liczba mieszkań budowanych przez państwo czy spółdzielczość jest stosunkowo nieduża, tak że większość zachod-

niobierlińczyków musi mieszkać w domach pamiętających jeszcze czasy kajzera czy Republiki Weimarskiej.

Prawie co czwarty mieszkaniec jest w wieku emerytalnym. Od 1960 do 1971 roku liczba stałych mieszkańców miasta spadła z 2,2 miliona do 1,996 tysięcy. Wprawdzie ten ubytek ludzi, którzy wywedrowali do NRF czy za granicę uzupełniono dopływem ponad 100 tysięcy robotników cudzoziemskich — przeważnie Turków, Greków, Jugosłowian, Włochów, Arabów (Berlin Zachodni zatrudnia nawet południowokoreańskie pielegniarki), lecz cudzoziemcy często po roku wracają do swych krajów, są więc w mieście tylko elementem tymczasowym.

Liczne subsydia przeznacza rząd NRF na utrzymanie gospodarki miasta, a jednak wiele firm jak Siemens, AEG, General Motors, Gillette, Bosch itd. ucieka ze swoją produkcją z Berlina Zachodniego. Wiele firm zachodniemieckich dostarcza tu półfabrykaty ze względu na ulgi podatkowe, na miejscu je nieco obrabia, inkasując subwencje Senatu Berlina Zachodniego, a potem transportuje je znowu na koszt Senatu do NRF, gdzie są ostatecznie montowane. Tego rodzaju oszukiwanie kosztują rocznie setki milionów marek, które wyciąga się z kieszeni podatnika.

Niemniej jednak wartość globalnej produkcji przemysłowej miasta wyniosła w 1970 roku ponad 25 miliardów marek, 85 proc. produkcji kierowane jest do NRF. Dochód na głowę ludności sięga w Berlinie Zachodnim 10 tysięcy marek zachodniemieckich rocznie.

W ciągu prawie 25 lat Berlin Zachodni zajmował pozycję „miasta frontowego” i ostrza w ciele NRD. Tę prowokacyjną politykę prowadziły rządy Adenauera, Erharda i Kiesingera. Berlin Zachodni jest pozostałością drugiej wojny światowej. Na podstawie zawartych między ZSRR a mocarstwami zachodnimi jeszcze w czasie wojny układów stolica Niemiec została podzielona na 4 sektory. Po powstaniu dwóch państw niemieckich

— NRF i NRD — oraz ustanowieniu Berlina demokratycznego stolicą NRD, miasto Berlin Zachodni stało się „specjalnym obszarem” leżącym w środku NRD, a nie należącym do Bundesrepublik. Zwierzchnią władzę sprawują tutaj trzy komendanci alianckie, a w mieście stacjonują amerykańskie, angielskie i francuskie garnizony okupacyjne, komendantury, a nawet sądy podlegające aliantom.

Wobec tego, że zarówno ZSRR jak i zachodni alianci nigdy nie traktowali Berlina Zachodniego jako części składowej NRF, senat jest najwyższą władzą w mieście. Większość w senacie posiada nieprzerwanie SPD, która w obecnej kadencji rządzi bez koalicji z FDP. Obecnym nadburmistrzem jest Klaus Schuetz, który jest następcą Brandta — obecnego kanclerza NRF — na tym stanowisku.

Berlin Zachodni był od lat jednym z zarzewi konfliktu, ośrodkiem zimnej wojny i prowokacji przeciwko państwu socjalistycznym. Polityka osłabiania NRD poprzez werbowanie ludzi do pracy w Berlinie Zachodnim i NRF, spekulacyjny kurs marki zachodniemieckiej pozwalający na tanie wykup towarów i żywności w stolicy NRD zakończyła się klęską. Zabezpieczenie przez NRD granicy państwowej z Berlinem Zachodnim w 1961 r. pozwoliło na pokojowy rozwój Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Zamknięcie granicy między NRD a Berlinem Zachodnim związane było ze wstrzymaniem komunikacji między obu częściami miasta. Mieszkańcy Berlina Zachodniego mogli tylko w nielicznych przypadkach odwiedzać swych krewnych w stolicy NRD i odwrotnie. Na przejściach granicznych można spotkać jedynie cudzoziemców oraz obywateli NRF.

Po porozumieniu czterech mocarstw i po zawarciu odpowiednich umów między NRD a NRF i Senatem zachodniobierlińskim, nienormalna sytuacja miasta ulega regulacji.

IGNACY GAWIN

Literatura skandynawska

Zainteresowanie polskie literaturą skandynawską datuje się od dawna i ciągle narasta. Pomijając związki nie tylko kulturowe, łączące w dobrym czy złym w przeszłości Polskę ze Skandynawią, poczytność swoją w naszym kraju zawdzięcza literaturze skandynawska swoją specyfikę, autentyczność, głębokiemu realizmowi w odczuciu losów ludzkich. W okresie powojennym polityka przekładowa zaczęła się w tej dziedzinie coraz bardziej normować, a ostateczne słowo wypowiedziały tutaj poznańska oficyna, a pietyzmem publikując serię dzieł pisarzy skandynawskich. Zaniknęła przypadkowość doboru, otrzymujemy dzieła najcenniejsze i najbar dziej dla Północy reprezentatywne.

Jak kształtowała się i rozwijała popularność tej literatury w Polsce, jak szeroki za kres dzieł już objęta, ilustruje to najdobitniej niematym ostatnio przez Wydawnictwo Poznańskie, autorstwa Ewy Suchodolskiej i Zofii Żydanowicz „Bibliografia polskich przekładów z literatury pięknej krajów skandynawskich” ze słowem wstępnym Jarosława Iwaszkiewicza i z przedmową Witolda Stankiewicza. Bibliografia ta, opracowana w Bibliotece Narodowej w Warszawie, jest

pierwszą w takim zakresie próbą podsumowania całego dorobku wydawniczego w tej dziedzinie, poczynając od końca wieku XVIII po rok 1970. W sumie bibliografia obejmuje ponad 800 tytułów, co w pierwszej chwili aż zaskakuje, jest to bowiem dorobek znakomicie świadczący o ambicjach poznawczych polskiego czytelnika, z drugiej o atrakcyjności literatury krajów skandynawskich. Pod

Z książką na ty

kreślić należy i ambicję i troskę Wydawnictwa Poznańskiego, by przejmowaną przez nie coraz szerzej niemal wyłączność na przekład literatury skandynawskiej oprócz o pełny warsztat naukowo-krytyczny.

I oto znów kilka nowych pozycji, wartych polecenia, głębokich w podejmowanych próbach dotarcia do człowieka, powiedzenia o nim pełnej, niejednolitej prawdy. Klaus Ribberg, Duńczyk, pisarz dopiero wchodzący w generację tzw. średniego pokolenia, związany jest najciszej z przewalającym się wokół życia, rozumie zwłaszcza sytuację i problemy,

w jakich dorastają młode pokolenia. Fabuła jego powieści „Chroniczna niewinność” wsparta jest o bogactwo realiów, tak w kategoriach materialnych, jak psychicznych. Rysowane dramatyczne konflikty tak międzypokoleniowe, jak w samych pokoleniach, zwłaszcza w młodym, znajdują w nim sumiennego i głębokiego obserwatora, za razem zaś współuczestnika walki o odnowienie najpełniejszych ludzkich wartości. Wiele tu gorczy, smętnej prawdy, ale jest i optymizm, wiara w ostateczne zwycięstwo najwyższych wartości.

Laureat Nagrody Nobla, Johannsen V. Jensen, zmarły w r. 1950, to właściwie już klasyk dziś duńskiej literatury. „Upadek króla”, powieść z czasów hanzeatyckich (przekład Emilii Bielickiej) jedno z najdorzeczniejszych dzieł nowatorskiego pisarza, umieszczone w początkach XVI wieku, na tle sylwetki Chrystiana II, usiłując ukazać odcienie dylematu odpowiedzialności za władzę. Autor rozsuwa tu dosyć swobodnie historiozofię, uzależniając losy narodu i państwa od losów jednostki i zarazem jednak przez postać bohatera Thogersena podważa swój własny osąd, pozostawiając właściwie problem nierozstrzygnięty. Uderza walor aktualności, niezmienności problemu przez dzieje, dramatyczny zawsze problem władzy, związanych z nią pokus.

Nie miałem potąd okazji zarekomendować czytelnikom trafnie dokonanej przez Józefa Giebułtowicza (w przekładzie Beaty Hłasko, Andrzeja i Adeli Skrentnej) wyboru opowiadań i nowel norweskich do antologii pt. „Tam, gdzie fiordy”, (z przedmową i notami bibliograficznymi A. Skrentnej). Układanie antologii, by w maksymalnym możliwym sposobie stawały się reprezentatywne dla pewnej literatury czy jakiegokolwiek działu, jest zadaniem trudnym. Wydaje się, że zadanie to zostało w tym wypadku wykonane doskonale, dzięki oparciu się o kryterium z jednej strony rozwoju historycznego literatury norweskiej, z drugiej poziomu artystycznego przedstawianych utworów. Wybór obejmuje twórczość nowelistyczną Norwegów na przestrzeni ostatnich stu lat, od klasyków Bjørnsona, Liellanda i Lie z drugiej połowy XIX wieku aż po teksty najmłodszych pisarzy, publikowane w latach sześćdziesiątych.

EUGENIUSZ PAUKSZTA

Jesteśmy jednym z pięciu największych partnerów Związku Radzieckiego w dziedzinie motoryzacji. Stąd przecież pochodzi licencja weteranki „Warszawy M-20”. Obecnie polski przemysł samochodowy znany jest na rynku radzieckim jako wyspecjalizowany eksporter pojazdów dostawczych — izotermicznych „Nys”, furgonów „Zuk” oraz mikrobusów.

Dostawy rozpoczęte w końcu 1967 roku małą serią, w ubiegłym roku osiągnęły ponad 10 tysięcy sztuk, a w roku obecnym mają wynieść ponad 12,5 tysiąca. Nasze samochody wytrzymują niskie temperatury w Nowosybirsku czy Irkucku i upały w południowych republikach. Procent reklamacji jest znikomy. Kontraktacja na następny rok przewiduje dalszy wzrost dostaw. Ale tu nasuwa się praktyczna uwaga. Niektóre elementy, jak np. skrzynia biegów ciągle nie mogą doczekać się modernizacji. Wiadomo, że Związek Radziecki przygotowuje się do produkcji tego typu nowoczesnych pojazdów, i jeśli nie dojdzie do kolejnych modernizacji polskich wozów dostawczych możemy znaleźć się w trudnej sytuacji. Pozytywnie niewielką stanowią samochody „Jelcz” oraz oplatane przez.

W związku z szybkim rozwojem radzieckiej motoryzacji otwierają się wielkie możliwości

Polska — ZSRR

Szansa motoryzacji

przed eksportem serwisów. Pierwsze stacje w Taszkencie i prawdopodobnie w Leningradzie zostaną oddane niebawem. Jeśli odbiorcy przekonają się do nich, można oczekiwać zamówienia na duże ilości.

Wreszcie — dziedzina kooperacji. Polski przemysł motoryzacyjny dostarcza kilkanaście elementów dla fabryki „WAZ” w Togliatti do samochodów „Ziguli”. Łącznie — przez proste zestawienie cen — można wyliczyć, że części polskie stanowią nieco ponad 2 proc. wartości „Ziguli”. Do fabryki wołańskiej pracującej, jak wiadomo na licencji włoskiej dostarczają części także: Węgry, CSRS, Bułgaria, NRD. „Ziguli” jest produktem stosunkowo szerokiej współpracy przemysłowej kilku krajów.

Na polskie dostawy składają się trzy grupy asortymentowe. Wyroby „Mery” — urządzenia kontrolne — mają dobrą jakość, dostawy przychodzą rytmicznie. Amortyzatory z fabryki w Krośnie stano-

wiące największą pozycję dostarczane są już regularnie i mają niewielki procent reklamacji. Trzecią grupę stanowią różne elementy oświetlenia samochodu „Ziguli”. Przynoszą one najwięcej kłopotów.

Kooperacja przynosi obustronne korzyści. Dlatego prowadzone są dalsze rozmowy przewidujące rozszerzenie kooperacji z producentami „Wolgi” i „Moskwicz”.

Co otrzymujemy w zamian za nasze dostawy? Importujemy przede wszystkim samochody osobowe „Wolgi”, „Moskwicze”, oraz samochody typu „Gaz” (razem około 4 tys. sztuk), samochody ciężarowe, głównie dla potrzeb budownictwa, rolnictwa i transportu, oraz samochody specjalne np. różne pojazdy służące gospodarce komunalnej, a także pewną ilość szyb i innych części do „Fiata 125 P”. Te ostatnie dostawy będą jednak w trwającym pięcioletnim prawie potrójone.

A. J.

Koncepcja pięciolatki

Dokończenie ze str. 3

innymi następujące merytoryczne założenia:

PO PIERWSZE — wzrasta wyraźnie rola i miejsce wyrobów przemysłu elektromaszynowego. Eksport maszyn i urządzeń powinien wzrosnąć o ponad 60 proc. a ich import o ponad 57 proc.

PO DRUGIE — obecna koncepcja rozwoju gospodarki wymaga wzrostu podaży surowców. Pomimo dużego wysiłku inwestycyjnego na rzecz rozwoju krajowego przemysłu wydobywczego, należy liczyć się z dość poważnym importem. Dlatego, pomimo intensyfikacji

eksportu węgla kamiennego, siarki, miedzi, import rud żelaza, wyrobów hutniczych ropy naftowej, celulozy itd. będzie przewyższał eksport.

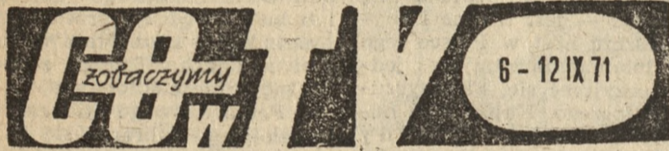
PO TRZECIE — Polska będzie dążyć do zwiększenia eksportu tych artykułów, które zajmują obecnie trzecią pozycję na światowych rynkach. Dotyczy to również tych wyrobów, w produkcji których Polska już się wyspecjalizowała. Jednocześnie będzie wzrastał import artykułów rolno-spożywczych z innych stref klimatycznych, wzbogacający zaopatrzenie rynku wewnętrznego. Handel zagraniczny artykułami rolno-spożywczymi będzie również służył intensyfikacji produkcji rolnej.

PO CZWARTE — założony wzrost stopy życiowej opiera się w części na zwiększeniu importu towarów rynkowych oraz surowców do ich produkcji. Przewiduje się, że

import towarów rynkowych realizowany tylko bezpośrednio przez Ministerstwo Handlu Wewnętrzno-gospodarczego wzrośnie o około 75 proc.

Nadal najważniejszymi partnerami handlowymi Polski pozostaną kraje socjalistyczne, na które przypada obecnie ca 2/3 obrotów polskiego handlu zagranicznego. Szczególnie duży nacisk położony zostanie na rozwój integracji w ramach RWPG. Ważną rolę odegra również specjalizacja, a szczególnie kooperacja produkcyjna, rozwijana tak z krajami socjalistycznymi, jak i wysoko uprzemysłowanymi państwami kapitalistycznymi.

MACIEJ BIELECKI

PONIEDZIAŁEK

PIĄTEK

1 16.40 — Dla dzieci: „Opowieści o zwierzętach”; 17.20 — „Echo Stadionu”; 17.35 — „Tablica czy telewizor” — program inauguracyjny przed rozpoczęciem telewizyjnego roku szkolnego; 18.25 — „Mv o naprawie Rzeczypospolitej”; 18.45 — „Eureka”; 20.05 — VIII Telewizyjny Festiwal Teatrów Dramatycznych — Lucy na Lezutu i Michał Misiorny; „Piekne ogrodzi” w reż. Marka Okońskiego (Gdańsk); 21.35 — Program rozrywkowy — „Koncert w hotelu Neptun”.

WTOREK

1 9.40 i 20 — „Opętanie” — film fab. prod. włoskiej; 11.45 — Wystąpienie wiceministra oświaty i szkolnictwa wyższego Edwarda Zachariewicza z okazji inauguracji telewizyjnego roku szkolnego; 12.45 i 13.55 — Przewspobienie rol nicze — „Program TV pomocą w nauce”; 16.40 — „Pozwieszne związki” — program wielski; 17.10 — „Wizytówka kompozytora”; 17.25 — TV Ekran Młodych; 22 — „Kon takt”.

2 18.30 — Film dokumentalny „Słuita warszawska”; 20.05 — „Chmurna jesień” — I odc. filmu jug.; 20.45 — „Ludzie i sprawy”; — OTV Katowice na ekranie; 21.15 — „24 godziny”; 21.25 — „Telefonia”; z cyklu: „Fantazje cybernetyczne”; 21.50 — „Karuzela” — program rozrywkowy.

ŚRODA

1 10.25 i 20.10 — „Randał i duch Hopkirk” — film serwiny prod. ang.; 13.40 — Z cyklu: „Wy bieram zawod”; 16.40 — Dla młodych widzów — „Zrób to sam”; 16.55 — „Sylwetki X Muzy”; — Jan Ciecierski; 17.20 — Reportaż z cyklu „Perspektywy techniki”; 17.50 — „Panorama Lubuska”; 18.05 — Recital piosenkarzy Stanisława Ptaka; 18.35 — Z cyklu: „Mieszkańciowie progi”; 19.05 — Przemówienie Ambasadora Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej z okazji święta narodowego; 20 — Przemówienie Ambasadora Bułgarskiej Republiki Ludowej; 21 — „Światowid”; 21.30 — Śpiewa Emil Dimitrow; 22.05 — „Kto pomoże dr Irenej?” — rep. filmowy.

2 18.40 — „Człw struktura organi czynia jest aktualna” — z cyklu: „Nauka organizacji pracy”; 19 — „Nasze rozmowy”; 20.05 — „W cztery strony świata” — rep. S. Szwarc-Bronikowskiego — odc. III „Australia”; 20.40 — „William Szekspir”; z cyklu: „Dzieła drama ty”; 21.20 — „24 godziny”; 21.30 — Kino Wersji Orignalnej: „Noc bez końca” — film bułg.

CZWARTEK

1 16.40 — „Dla Młodych Widzów — „Ekran z brakiem” — w programie m. in. „Trudne dzieciństwo” — film z cyklu: „Przygodzysa Czwila”; 17.45 — „Czy nowoczesność?”; 18.15 — „Rozmowa o zmiarach”; 18.30 — „Płomień nad Zieloną Wyspą”; z cyklu: „TV atlas świata”; 19.15 — „Przydominamy radzi”; 19.50 — Pro gram filmowy; 20.50 — PKF; 21 — „Proroczy sen” — fab film ang.; 21.50 — „Rozmowy o książkach”.

1 9.30 — „Upalne południe” — film fab. bułg.; 16.40 — Dla dzieci — „Pora na Telesfora” — w programie m. in.: „Rozmowy ze smokiem”; „Roztrzebany wróbel”; „Zabronione zabawy”; 17.35 — „Nie tylko dla pań”; 17.45 — „Za kierownicą”; 18.25 — „Kronika i aktualności”; 18.40 — „Tanczone ministru”; — czeski program baletowo-folklorystyczny; 20.10 — „Trybuna obywatelska”; 21.50 — „Bernard Ladowski” — film TV.

2 Mieczysław Szczuka; 18.45 — „Polonia bliżej kraju”; 20.05 — „Olaboga” — spotkanie z M. Zembatym; 20.35 — „Nim nadejdzie świt” — polski film TV z serii: „Podziemny front”; 21 — „Ojciec Turków — Ataturk”; — „TV atlas świata”; 21.35 — „24 godziny”; 21.45 — „Nasz bohater elektron”; z cyklu: „Za kulis elektroniki”.

SOBOTA

1 11.25 i 20.40 — „Gubernator” — film fab. prod. USA; 16.40 — „Teatr Młodego Widza: „Powrót” wg Klementyna Solonajko-Olbrychskiej; 17.30 — „Wydawnictwa proponują”; 17.50 — „Dunaj”; — film prod. bułg.; 18.20 — „Wizyta nad Renem” — rep.; 18.30 — „Pegaz”; 20.20 — „Happy end” — program rozrywkowy. Tekst i reż. — Jeremi Przybora. Wykonawcy — aktorzy scen warszawskich; 23.25 — Z cyklu: „Bez przerywników” — śpiewa Miranda Martino — włoski program rozrywkowy.

2 18.15 — „Świat w kamerze naszych reporterów” — „Herosi i Indianie Noanama” — rep.; 18.45 — „Pomoc czy rabunek”; — za se na wielkiej polityki; 20.20 — „Powrót na ziemię” — fab. film polski; 21.45 — „Feliks Mendelsohn”; z cyklu: „Monografie muzyczne”; 22.45 — „24 godziny”.

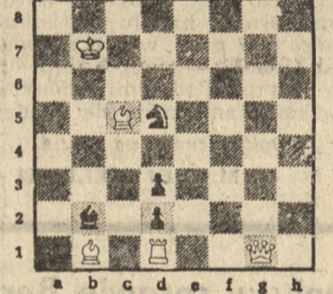
NIEDZIELA

1 8.35 — „Przydominamy, radzi my”; 9 — Dla młodych widzów — Telewizyjny Klub Śmiałych — m. in. „Na indyjskiej ścieżce”; „Mój przyjaciel Ben”; 10 — Dla dzieci: „Złote wrota” — program rozrywkowy TV CSRS; 10.50 — „W starym kinie”; 11.45 — Z cyklu: „W cztery strony świata”; „Monelia” — cz. I rep. S. Szwarc-Bronikowskiego; 12.30 — „Gdy orkiestra marsza gra” — Festiwal Orkiestr Wojskowych — transmisja ze Świeradowa-Zdroju; 13.20 — „Przemiany”; 13.45 — PKF; 14.05 — Dla dzieci — Koncert dziecięcych zespołów artystycznych; 15.05 — „Ocalić od zapomnienia”; 15.35 — TV spotkania teatralne — Zofia Nałkowska; „Granica” Sce nariusz i reż. — Janusz Warmiński; 17.15 — Rep. TV z mezu aeroklubów Radom — Stalowa Wola; 18.15 — „Tele-Echo”; 20.05 — Koncert z okazji święta „Trybuna Robotniczej”; 21.05 — „Lew przewy sie do skoku” — film fab. prod. węg. (od 16 l.); 22.25 — „Ma gazyn Sportowy”.

2 16.45 — Feljton o przyszłości — odc. 12 — przed kamera S. Lem; 17 — „Karabiny” — brzoziński film fab. (od 16 l.); 20.55 — „Studio współczesne” — Hans Frick; „Breinitzer albo tamta wina”; 21 — „Ballada krakowskich wodówrek” — program rozrywkowy.

CODZIENNIE: o godz. 19.20 — Dobranoc, o 19.30 — Dziennik lub Monitor. W programie I — w poniedziałek, środe i piątek o godz. 15.20 — Politechnika (odwótworzenie ok. g. 22.45). (c-o)

Diagram nr 36

Mat w 3 ruchach

Rozwiązanie trzychodówki podajemy na końcu rubryki.

MEMORIALOWE NOTATKI

Gdy w czasie 12 rundy IX Memoriału Rubinstajna w Polanicy-Zdroju mistrz Polski — Włodzisław Schmidt poniósł pierwszą za rzekę w turnieju od Estrina (ZSRR), postawiona została kropka nad „I”; faworyci przestali być

niezwyciężonym. Dnia poprzedniego przegrał bowiem arcymistrz Zajew, którego pokonał świetnie dysponowany Lutz Espig z NRD. W 12 rundzie ładnie spisał się Krzysztof Pytel. Wygrał on z liderem — Helmutem Pfliegerem (NRD). W partii Zajew — Spiridonow (Bułgaria) zanotowano wynik remisowy.

Tak więc w pierwszej piątce zawodników Memoriału znalazło się na trzy rundy przed końcem turnieju, dwóch Niemców Bułgar, jeden reprezentant Związku Radzieckiego i Polak Schmidt. Nadal stawka zawodów była niezwykle wyrównana. Wystarczy powiedzieć, że odległość 15 miejsc w tabeli dzielała Pfliegera od outsidera Romualda Grabczewskiego wy. rażająco różnica zaledwie 4 i 601 punktu. Ostateczna rozgrzywka miała dopiero nastąpić na finiszu.

Oto dwie krótkie partie z IX Memoriału Rubinstajna:

2 razy gambit hetmański

Krzysztof Pytel POLSKA

Włodzisław Doroszkiewicz ZSRR
1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 Gc7 5. Gg5 0-0 6. e3 h6 7. Gh4 b6 8. Ge2 Gb7 9. G:f6 G:f6 10. cd. ed 11. 0-0 Hd6 12. a3 We8 13. b4 c6 14. Hb3 Sd7 15. Gd3 Gd8 16. e4 ed 17. Se4 Hf8 18. Wf1 a5 19. Sd6 W:e1+20. W:e1 Hd6 21. We8+Hf8 22. W:f8+ K:f8 23. Gf5 Sf6 24. Se5 Sd5 25. b5 cb 26. Ge4 Wc8 27. h3 Wc3 28. b5 Se2 29. Hb2 Sd1 30. Ha2 Wc7 31. G:b7 W:b7 32. Hd5 i czarne poddały się.

Anatol Zajew ZSRR

Helmut Pflieger NRD
1. c4 Sf6 2. Sf3 e6 3. Sc3 d5 4. d4 Ge7 5. Gg5 b6 6. e3 0-0 7. Gd3 Gb7 8. 0-0 Sbd7 9. He2 Se4 10. G:e7 He7 11. Wac1 S:c13 12. W:c3 dc 13. G:c4 c5 14. Ga6 cd 15. S:d4 G:a6 16. Ha6 Sc5 17. Ha3 Hd7 18. Wf1 e5 19. Sf3 Wf8 20. b4 Se4 21. W:c2 Hd1+ 22. Sf1 Hd5 23. Ha6 b5 24. h3 h6 25. Se2 Wf7 26. Wc8+ W:c8 27. H:c8+ Wd8 28. Hc7 f6 29. a3. Remis.

Rozwiązanie trzychodówki (p. diagram nr 36): 1. Gc5—d4. Posunięcie przymusowe. 1...Sc3 2. Hg8 S:b1 3. Ha8X 1...Sb6 2. K:b6 G:d4 3. H:d4X 1...Se3 2. H:e3 G:d4 3. Hd4X 1...Gc3 2. W:d2 G:d4 3.Wa2X.

J. SIEMIONOW

— Rozumiem. Dla księdza to bolesne pytanie i woli pominać je. A czy nie wydaje się księdzu, że po wojnie jego trzoda nie potrafi mu wierzyć?
— Mało to ludzi siedziało na gestapo?
— A jeśli trzodzie szepną, że jej pasterza podrzucali jako prowokatora do cel innych aresztowanych, tych, którzy nie wrócili? A wrócili przecież lednotki na miliony... Komu wtedy będzie ksiądz głosił swoją prawdę?
— Rzecz jasna, że takimi metodami można zniszczyć kogo się chce.
— I co wtedy?
— Wtedy? Uważam, że moim zadaniem będzie prostować to wszystko. Prostowna ile będę mógł, prostować do tego momentu dopóki mnie będą słuchali. Gdy nie będą słuchali, umrę duchowo.
— Duchowo. To znaczy, że żywym człowiekiem z krwi i ciała ksiądz pozostanie?
— Pan Bóg zdecydował. Może pozostanie.
— Pańska religia występuje przeciwko samobójstwu?
— Właśnie dlatego nie popełnię samobójstwa.
— Dyskutuje ksiądz w sposób bardzo materialistyczny.
— Dyskutuję przecież z materialistą.
— A więc potrafi ksiądz walczyć ze mną moją własną bronią?
— Jestem zmuszony to czynić.
— Niech ksiądz posłucha... W imię dobra wiernych — proszę, żeby ksiądz skontaktował się z moimi przyjaciółmi. Adres księdzu dam. Zawierzę księdzu adres moich towarzyszy... Przecież nie zdradzi ksiądz niewinnych...

Stirlitz skończył przesłuchiwać nagranie, szybko podniósł się i podszedł do okna, żeby nie spotkać spojrzeń tego, który wczoraj prosił księdza o pomoc, a teraz uśmiechał się, słuchając swego głosu, pił koniak i łapczywie zaciągał się papierosem.
— Z papierosami u księdza nie było najlepiej? — zapytał Stirlitz nie obracając się.
— Stał u okna — dużego, na całą ścianę i patrzył jak wrony były się na śniegu o chleb, stróż dostawał podwójną porcję żywności i dlatego lubił ptaki. Stróż nie wiedział, że Stirlitz pracuje w SD i myślał, że willa należy albo do homoseksualistów, albo do handlarzy; ani razu nie przyjeżdżała tu żadna kobieta, a gdy zbierali się mężczyźni — rozmowy ich były prowadzone cicho, mieli wyszukane jedzenie i pierwszorzędne napoje.
— Tak, umęczylem się tam bez palenia... Staruszek jest gaduła, a mnie chciało się powiesić bez papierosów...
— Agent nazywał się Klaus. Zwerbowano go dwa lata temu — sam się pchał do tego.
— Stirlitz powrócił do stolika, siadł naprzeciwko Klaus, uśmiechnął się do niego.
— A więc? — zapytał — Jest pan przekonany, że stary zorganizuje panu kontakt?
— Tak, to sprawa załatwiona. Najbardziej lubię pracować z inteligentami i duchownymi. Wie pan, to zdumiewające obserwować, jak człowiek kroczy ku swej zgnie. Czasami nawet chce się mu powiedzieć: „Stój giuptasie! Dokąd?”
— Tego nie warto robić — powiedział Stirlitz — to już byłoby nierozumne.
— Czy nie ma pan rybnych konserw? Warluję bez ryby. Fosfor, wie pan, zapotrzebowanie komórek nerwowych.
— Jakże pan chce?
— Lubię w oliwie...
— To rozumiem... Jakiej produkcji? Naszej czy... „Czy” — zaśmiał się Klaus. — Może to będzie niepatriotycznie, ale ja lubię żywność i napoje wyprodukowane w Ameryce albo we Francji...

(cdn)

UWAGA! Niedziela dnia 5 września 1971 r. w godzinach od 9-13

Kiermasz Handlowy na Rynku Jeżyckim

Polecamy: odzież, galanterię, art. papiernicze oraz obuwie i galanterię skórzaną
MHD Art. Włókienniczo - Odzieżowymi, Obuwem, Użytku Kulturalnego

SPORT-SPORT-SPORT

Bokserskie Mistrzostwa Polski

W oczach fachowców

Po pięciu dniach indywidualnych Bokserskich Mistrzostw Polski seniorów rozgrywanych już po raz 42 wyłoniono 44 półfinalistów. Większość z nich to pięściarze znani szerokim rzeszom miłośników tej dyscypliny sportu, ale znaleźli się również wśród nich młodzi utalentowani pięściarze. Poziom walk eliminacyjnych i ćwierćfinałowych był różny.

Obok pojedynków stojących na wysokim szczeblu techniki i kunsztu pięściarskiego trafiały się walki żenująco słabe. Niestety w ciągu 5-ciu dni było zbyt wiele kontuzji szczególnie luków brwiowych spowodowanych złym przygotowaniem zawodników do tego trudnego turnieju. Jeżeli w wacach od papierowej do półśredniej poziom walk był wysoki to w wyższych zbyt słaby.

A oto wypowiedzi fachowców, którzy obserwują turniej katowicki:

Antonio Gilardi (Włochy): Wy-

200 kolarzy startuje w Poznaniu

Około 200 kolarzy stanie na starcie ogólnopolskiego wyścigu o puchar dyrektora DOKP - Po znań. Zawody odbędą się w kategorii seniorów (dystans 85 km), juniorów (70 km) i młodzików (60 km).

Start do wyścigów nastąpi dzisiaj o godz. 14 na ul. Ostrowskiej (Szczepankowo) z metą przy ul. Jordana (poprzeczna ul. Bema). Impreza odbywa się z okazji Dnia Kolejarza. (p)

Zapaśnicze mistrzostwa świata

W dalszym ciągu trwających w Sofii zapaśniczych mistrzostw świata w stylu klasycznym, w piątą tek odbywały się walki drugiej rundy eliminacyjnej.

W wadze do 48 kg Jerzy Jarošek po zwycięstwie w pojedynku przegrał na punkty z Bułgarem Angelowem. W kategorii do 52 kg Jan Michałak zremisował z Jugosłowianinem Marinko. W wadze do 57 kg Józef Lipień przegrał na punkty z Grekiem Moisisidem i został wyeliminowany z dalszych walk.

W wadze do 62 kg Polak Lipień zwyciężył na skutek dyskwalifikacji Dunczyka Henriksena. W wadze do 68 kg Polak Supron pokonał Amerykanina Aleksandra. Zwy cięstwem Polaka Krzesińskiego za kończyła się walka w kategorii do 74 kg z Amerykaninem Neist. W wadze do 82 kg Polak Ostrowski pokonał Libijczyka Sztamesa. Zakończył swój start w mistrzostwach w wadze do 90 kg Kwieciński, w kolejnym pojedynku przegrał na punkty z zawodnikiem radzieckim Rezanewem. W wadze do 100 kg Polak Orłowski pokonał reprezentanta Iraku Halida. (omb)

Przedolimpijskie zawody w Monachium

W Monachium - mieście XX Igrzysk Olimpijskich rozpoczęły się w piątek wielkie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne. Ponad 500 zawodników i zawodniczek z 48 krajów Afryki, Ameryki, Azji i Europy przyjechało do stolicy Bawarii. Polskę reprezentuje 18-osobowa ekipa złożona z naszych najlepszych zawodników.

Pierwszy dzień przyniósł wiele świetnych rezultatów. Człowiek (ZSRR) uzyskała w pchnięciu kulą 20,42.

W trójskości mistrz olimpijski Sa niew osiągnął świetny wynik 16,94.

Najwięcej emocji dostarczył bieg na 10 tys. m. Belg Puttemans stoczył piękną walkę z zawodnikami hiszpańskimi Alvarezem i Haro. Pierwszy był Alvarez, a tuż za nim Puttemans - obaj w tym samym czasie 28.00,4.

W pierwszym dniu startowali w eliminacjach Szewińska i Kulczycki. W przedbiegu na 100 m Irena Szewińska zajęła 2 miejsce awansując do finału Kulczycki startując na 400 m ppł. zajął w swojej serii pierwsze miejsce 50,7. (omb)

Feliks Stamm - za dużo kontuzji. Moim zdaniem są one wynikiem niedotrenowania. Zawodnicy nie potrafią odpowiednio skrócić dystansu, padają na siebie głowami i mimo poprawnej pracy sędziów ringowych nie da się uniknąć wielu kontuzji. Nie jest wykluczone, że właśnie mistrz Europy Ryszard Tomczyk nie stanie do dalszych pojedynków ze względu na kontuzję luku brwiowego. Młodzież jak dotychczas bez żadnego kompleksu nawiguje równorzędnie walkę ze swoimi rutynowymi kolegami. (omb)

Roland Matthes (NRD) ustanowił czasem 55,7 rekord Europy w stylu motylkowym na dystansie 100 m.

Matthes wystartował również na dystansie 200 m st. grzb. i ustanowił rekord świata - 2.05,6.

Zwycięstwo Koszykarek w CSRS. W dniach 6-11 bm w czeskosłowackiej miejscowości Pezínok rozegrano mistrzostwa USIC drużyn kobiecych w koszykówce. Polska reprezentowana jest przez zespół zawodniczek stołecznej Polonii, który zwyciężył tamtejszą „Iskrę” 69:66 (39:31). (omb)

Regaty o puchar Jeziora Dominickiego. Dorocznym zwyczajem w dniach 10-12 bm. odbędą się VI Turystyczne Regaty Żeglarskie o puchar prechodni Jeziora Dominickiego. Impreza organizują wspólnie Ognisko Krzewienia Kultury Fizycznej i Sekcja Żeglarska LOK przy Leszczyńskiej Fabryce Okuć Budowlanych.

Zwolennicy sportów wodnych, którzy chcą brać udział w regatach, mogą zgłosić się w Ośrodku Turystycznym PTTK w Boszkowie w dniu 10 bm. w godzinach od 15 do 17.30. Impreza rozegrana zostanie na sprężenie dostarczone przez organizatora, który gwarantuje odpłatnie zakwaterowanie wżywienie.

Zakłady Przemysłu Odzieżowego „MODENA” w Poznaniu ul. Kraszewskiego nr 21/25 poszukują na terenie m. Poznania bądź w pobliżu pomieszczenia magazynowego o powierzchni minimum 200 m². Pomieszczenie winno być suche, zabezpieczone przed wpływami atmosferycznymi, ewentualnie ogrzewane. Termin dzierżawy do uzgodnienia. Oferty prosimy kierować pod adresem: ulica Kraszewskiego 21/25 - Dział Zaopatrzenia. M6260

Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu, ul. Kościuszki 57 - telefon 548-47 i 594-86 ORGANIZUJE WIECZOROWE KURSY KROJU I SZYCIA oraz MODELOWANIA dla potrzeb domowych. Zainteressowane kandydatki zapraszamy na zebrania informacyjne, które odbędą się we wtorek, dnia 7 września br. w następujących godzinach: - kursy I stopnia - o godz. 18 - kursy II stopnia - o godz. 18 - kursy III stopnia - o godz. 19. Na zebraniach informacyjnych przyjmowane będą dalsze zgłoszenia. Informacji o organizowanych kursach udziela sekretariat Ośrodka Szkolenia Zawodowego - WZDZ w Poznaniu, ul. Kościuszki 57, w godzinach od 8 do 20. K6173

Praca i nauka. Tańców towarzyskich - wycucha Adela Szurkowińskiej, Poznań, Al. Marcinkowskiego 2a - parter. 16867g

Kupno i Sprzedaż. Sprzedam zawory do Volkswagena 1200, dach do Warszawy - Combi, silnik do motocykla M-72, piec elektryczny 3000 W, piec warsztatowy - stalopalny, drzwi garażowe z drewna wys. 230 cm, szer. 215 cm, dach oraz alternator do Fiata 125 P. Oferty - „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 17321g.

Sprzedam tanio bufet, kredens, stylowe, Poznań, Głogowska 27 m. 40. 17539g

Ogródek działkowy odstąpię. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 17613g.

Fudle miniaturowe czarne, pełnorodowdowe, po imporcji, sprzedam. Litewska 3 m. 1. 16338g

Sprzedam duży fikus ok. 400 liści, 25 rozgałęzień. Oferty - „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 16324g.

Sprzedam „Zuka” w bardzo dobrym stanie. Szczypaniak, Leszno, Gronowo 69 b. 1698p

Polskiego Fiata, fabrycznie nowym eksportowe, sprzedam. Oferty - „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 17504g.

Sprzedam Fiata 600, w dobrym stanie. 23 Lutego 40 m. 8, godz. 17-19. 17118g

Sprzedam samochód Syrena 104, premia PKO, cena 64.000 zł. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 1688p.

Dnia 2 września 1971 r. zmarł po długiej i ciężkiej chorobie w wieku lat 68 nasz najdroższy i najtroskliwszy mąż, ojciec, brat i dziadek mgr EMIL CIERPISZ. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 4 bm. o godz. 11.10 z kaplicy cmentarnej na Górczyńcu, o czym zawiadamia w głębokim smutku pogrążona RODZINA. Poznań, Zależę 3 m. 3. 17793g

Dnia 2 września 1971 r. zmarł w wieku 82 lat, opatrzonej Sakramentami św., nasz ukochany mąż, ojciec, teść i dziadek, śp. WOJCIECH SZCZEPANIAK powstaniec wielkopolski i śląski odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Powstańcym. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 5 bm. o godz. 14.30 z kaplicy cmentarnej w Mosinie. W głębokim smutku pogrążona RODZINA. Mosina, ul. Nowa 1. 17773g

STUDIUM PODYPLOMOWE EKONOMIKI PRZEMYSŁU DLA INŻYNIERÓW Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Poznaniu O G Ł A S Z A KOLEJNY NABÓR NA TRZYSEMESTRZOWE STUDIUM EKONOMIKI PRZEMYSŁU DLA INŻYNIERÓW Zajęcia rozpoczynają się w październiku 1971 roku. Studium przeznaczone jest dla osób mieszających w Poznaniu i najbliższej okolicy. Zajęcia odbywać się będą dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych. Warunki przyjęcia na Studium: - dyplom ukończenia studiów inżynierskich, - dwuletnia praktyka zawodowa, - skierowanie z zakładu pracy. Wnioski wraz z zaświadczeniami należy składać w Dziekanacie Wydziału Ekonomicznego Produkcji WSE w Poznaniu, ul. Marchlewskiego 146/150, pok. 58 - do dnia 20 września 1971 r. w godzinach od 11-13. K6559

Najszcześniejsza gra to „KOZIOŁKI” Ponad 500.000 - ZŁOTYCH lub jedna z 58 NAGRÓD - czeka na szczęśliwca. K6723

Pracownicy poszukiwani. Wojewódzki Zarząd Dróg Publicznych w Poznaniu - zatrudni ZASTĘPCĘ GŁÓWNEGO KSIĘGOWEGO z wykształceniem wyższym, względnie średnim i praktyką w budownictwie. Zgłoszenia celem omówienia warunków pracy i płacy, ul. Gajowa 6 - pok. 412 - IV p. K6760

Poznańskie Przedsiębiorstwo Transportowe Handlu w Poznaniu, ul. Wieruszowska 2 - Junikowo zatrudni: - MONTERÓW, ELEKTRYKÓW i BLACHARZY SAMOCHODOWYCH na zmiany, - LAKIERNIKÓW SAMOCHODOWYCH na 2 zmiany, - ROBOTNIKÓW warsztatowych na zmiany, - ŚLUSARZY z uprawnieniami spawaczy do naprawy pojemników, - MURARZA, - KIEROWCÓW z I i II kat. prawa jazdy oraz PRACOWNIKÓW do transportu dla Bazy przy ul. Wieruszowskiej 2. Kierowcy podejmujący pracę nadawczą otrzymują dodatkowe wynagrodzenie, - KIEROWCÓW z I i II kat. prawa jazdy oraz PRACOWNIKÓW do transportu na 1/4 etatu. K6477

Nieruchomości. Sprzedam gospodarstwo rolne 10 ha - budynek mieszkalny, zabudowania gospodarcze. Wiadomość: Marian Konieczka, Rychno, ul. Tułiszowska 34, pow. Konin. K6637

W Poznaniu willa cała wolna, wolnostojąca, z ogrodem, garażem, 5 pokoi, wyłączone z wygodań, nadająca się na dwie rodziny - spieszenie sprzedam z powodu wyjazdu nawet z meblami. Cena kupna 60.000 zł. Zgłoszenia osobiste Wasiela P. znań, Matejki 33a m. 2, II ptr., do godz. 17. 17755g

Sprzedam gospodarstwo 17 ha. Okupniak, Jankowo Dolne, pow. Gniezno. 17373g

Zguby i Rożne. Pani, która w dniu 2. 9. 71 o godz. 6.30 wsiadła przy Starym Rynku do taksówki i podała kierowcy paczkę leżącą na tylnym siedzeniu samochodu, proszona jest o skontaktowanie się telefonicznie pod 823-74. Również kierowce teje taksówki proszę o telefon. 17808g

Matrymonialne. Biuro Matrymonialne - „Malżeństwo” Poznań, Li belta 28, poleca swoje usługi w kojarzeniu małżeństw. Czynne - godz. 15-19. 17126g

Dnia 2 września 1971 r. zasnęła w Bogu moja kochana żona, droga matka, siostra, teściowa i babcia, śp. SEWERYNA BOBER z domu PIECHOWIAK. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 4 bm. o godz. 13.25 na cmentarzu junikowskim. W głębokim smutku pogrążeni mąż z dziećmi i rodzina. Poznań, Łąkowa 18a m. 6. 17741g

Dnia 3 września 1971 r. zakończyła swoje pracowite, pełne poświęceń życie, o niezwykłym sercu, najukochańsza i najdroższa mamusia, teściowa, babcia i prababcia, śp. STANISŁAWA BAGROWSKA z domu BURZYŃSKA. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 6 bm. o godz. 13 na cmentarzu Miłostowo-Główna. W smutku pozostaje RODZINA. Poznań, Wspólna 53 m. 5. 17833g

Dnia 1 września 1971 r. odeszła od nas moja najukochańsza żona, najdroższa i najtroskliwsza mateczka i babunia, śp. ZOFIA LUDWIKIEWICZ z domu BIAŁECKA. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 4 bm. o godz. 12.15 na cmentarzu junikowskim, o czym w głębokim smutku pogrążeni zawiadamiają mąż, córki, syn i rodzina. Poznań, ul. Świerczewskiego 33 m. 2. 17744g

Dnia 2 września 1971 r. zmarł LEOPOLD KNAJFAJ. Długoletni kierownik Pralni i Łaźni Miejskiej w Wągrowcu, ceniony pracownik, człowiek o wielkim sercu, nieodżałowany przyjaciel i kolega, odznaczony Odznaką Przewodnika Pracy Socjalistycznej. Rodzinie Zmarłego serdeczne wyrazy współczucia składają: Dyrekcja, Rada Zakładowa i POP Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Wągrowcu. K6794

Dnia 2 września 1971 roku zmarł LONGIN SCHOENGART długoletni pracownik n. Zakładów. W Zmarłym tracimy wartościowego pracownika i dobrego kolebę. Pogrzeb odbędzie się w dniu 4 września 1971 roku o godz. 9.05 na cmentarzu junikowskim. Zonie i Rodzinie Zmarłego serdeczne wyrazy współczucia składają: Dyrekcja, Samorząd Robotniczy i pracownicy Poznańskich Zakładów Koncentratów Spożywczych Poznań, ul. Bałtycka 85. K6781

W dniu 2 września br. zmarł w Szpitalu Powiatowym w Kościanie inż. WOJCIECH POŚPIECH starszy inspektor nadzoru inwestorskiego. W Zmarłym straciliśmy dobrego pracownika i serdecznego kolegę. Pogrzeb odbędzie się w dniu 4 września 1971 r. o godz. 12.50 na cmentarzu junikowskim. Rodzinie Zmarłego wyrazy szczerego współczucia składają: Dyrekcja, Rada Zakładowa, POP i pracownicy Wojewódzkiego Zarządu Wodnych Melioracji w Poznaniu, ul. Stalingradzka 18. K6782

W dniu 2 września 1971 r. zmarł w wieku 82 lat, opatrzonej Sakramentami św., nasz ukochany mąż, ojciec, teść i dziadek, śp. WOJCIECH SZCZEPANIAK powstaniec wielkopolski i śląski odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Powstańcym. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 5 bm. o godz. 14.30 z kaplicy cmentarnej w Mosinie. W głębokim smutku pogrążona RODZINA. Mosina, ul. Nowa 1. 17773g

Dnia 2 września 1971 r. zmarł po długiej i ciężkiej chorobie w wieku lat 68 nasz najdroższy i najtroskliwszy mąż, ojciec, brat i dziadek mgr EMIL CIERPISZ. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 4 bm. o godz. 11.10 z kaplicy cmentarnej na Górczyńcu, o czym zawiadamia w głębokim smutku pogrążona RODZINA. Poznań, Zależę 3 m. 3. 17793g

Z głębokim żalem zawiadamiam, że w dniu 2 września 1971 r. zmarł po krótkiej chorobie, namaszczony Olejami św., mój najdroższy mąż i przyjaciel, najukochańszy tatuś, przeżył lat 35 LONGIN SCHOENGART. Pogrzeb odbędzie się dnia 4 września br. o godzinie 9.05 na cmentarzu junikowskim. Pozostają w nieutulonym bólu żona i dzieci. Poznań, Grotgiera 2 m. 8. 17762g

W sieci telefonicznej poprawa dla Nowego Miasta i Grunwaldu

W tej pięciolatce ma przyjąć w Poznaniu 9400 nowych numerów telefonów. Ale tylko część z nich przeznaczona będzie dla nowych abonentów.

Na przełomie tego i przyszłego roku zakończone zostaną instalacje nowych urządzeń o pojemności 6 tysięcy numerów w centrali grunwaldzkiej. Pracujące tam aktualnie urządzenia są już bardzo zużyte i trzeba było zastąpić nowymi. Dlatego też tylko około 1600 mieszkańców Łazarza może liczyć na instalowanie telefonu. Wiąże się to jeszcze z modernizacją i przebudową sieci kablowej, która będzie prowadzona etapami. Prace w centrali grunwaldzkiej prowadzi Poznańskie Przedsiębiorstwo Robót Telekomunikacyjnych, które zapowiada, że zrobi wszystko, by do końca tego roku nowa centrala została uruchomiona.

Dodatkowe numery przybędą na Nowym Mieście i Grunwaldzie. Centrala na Grunwaldzie otrzyma 2200 numerów, zaś Nowe Miasto 1200. Będzie to na pewno poważny zastrzyk, zwłaszcza na Ratajach, gdzie co miesiąc przybywa mieszkańców, z których wielu — ze względu na pełnione przez nich obowiązki zawodowe — powinno dysponować telefonem.

Znacznie korzystniejsza sytuacja rysuje się na przyszłość. W następnej pięciolatce oddana zostanie do użytku nowa centrala na Starym Mieście. Nastąpi to prawdopodobnie w 1976 roku. Budowa jej zostanie rozpoczęta w przyszłym roku, ale ustalony przez Ministerstwo Łączności cykl budowy centrali o pojemności 6 tysięcy numerów wynosi aż 5 lat. Jest to chyba stanowczo zbyt długo, zważywszy, że w NRD i na Węgrzech powstają znacznie większe centrali w ciągu 2-3 lat. Wydaje się, że obowiązujące obecnie cykle powinny ulec poważnemu skróceniu, gdyż urządzenia telekomunikacyjne odgrywają w naszym życiu zbyt poważną rolę, aby tak długo mogła trwać ich budowa.

Po roku 1975 nowa centrala wybudowana zostanie również na Starym Mieście. W pierwszym etapie budowy otrzyma ona około 16 tysięcy numerów, co pozwoli wreszcie zlikwidować pracującą obecnie

centralę przestarzałą, nie dostosowaną do krajowego systemu łączności. Co prawda w Ministerstwie Łączności trwają obecnie prace nad planem przyspieszenia rozbudowy sieci łączności w kraju, w związku z decyzjami władz partyjnych i państwowych, ale rezultaty będą tu chyba widoczne dopiero w przyszłej pięciolatce.

Chcąc umożliwić jak najwięcej mieszkańcom korzystanie z dobrodziejstw telefonu, UTM instaluje nadal aparaty wrzutowe, lecz z uwagi na brak kabin mogą one być tylko zakładane w pomieszczeniach zamkniętych, a te z kolei w godzinach nocnych nie zawsze są dostępne dla szerokiej publiczności. Dwa lata temu powstała w Poznaniu koncepcja budowy kiosków Rucho razem z dostępną całą do bę kabina telefoniczną, ale jak nie może dojść do realizacji tego, wydaje się ciekawego projektu. I w tej sprawie istnieje konieczność podjęcia odpowiednich decyzji, i to jak najszybciej. (s)

Dla podniesienia ładu i porządku publicznego

W całym Poznaniu trwają obecnie wybory kandydatów na lawników ludowych do sądów oraz członków kolegiów d. s. wyrokowań.

W dzielnicy Grunwald ma się odbyć w zakładach produkcyjnych, instytucjach i przedsiębiorstwach 60 zebrania środowiskowych. Dotychczas odbyło się 12 spotkań.

Z ich przebiegu wynika, że społeczeństwo nasze rozumie wagę tego zagadnienia i znaczenie całej akcji. Zebrania są dobrze zorganizowane (np. Urząd Poczty nr 2, dyrekcja MHD — Obuwiem, Urząd Telefonomi Miejskowych). Załogi uczestniczą w tych zebraniach niemal w pełnych kompletach. Obserwuje się też atmosferę zaangażowania i zainteresowania wszystkich pracą oraz efektami działalności kandydatów typowanych przez załogi. Dyskusje są ożywione i rzeczowe. Przebija z nich troska o należyty dobór ludzi, by wykazywali się oni wysokimi wartościami moralnymi i politycznymi, by posiadali wyrobienie życiowe i społeczne. Notuje się na zebraniach troskę o stałe podnoszenie ładu i porządku publicznego na terenie dzielnicy. (na)

porządkujemy POZNAŃ

Fasady domów i sklepów świadectwem troski o czystość

Akcja „Porządkujemy Poznań” prowadzona przez władze miejskie i naszą redakcję trwa od wczesnej wiosny. Trzeba przyznać, że w wyniku spełnienia już szeregu postulatów miasto zyskało na wyglądzie. Nie ulega bowiem wątpliwości, że otoczenie wielu domów stało się bardziej kolorowe, na skwerach pojawiły się różnokolorowe kwiaty, a licznym zielencom nadano należytą szatę.

Niestety, nie wszystko w naszym mieście doczekało się już uporządkowania. Nasze rajdy po mieście pozwalają odnotować wiele jeszcze bałaganu i nieporządku. Dzieje się tak dlatego, że nie wszyscy odpowiedzialni za ład i porządek wypełniają należycie swoje obowiązki.

Podczas kolejnego naszego rajdu przeprowadzonego wspólnie z przedstawicielem Miejskiej Komisji Porządku i Czystości zwróciliśmy tym razem uwagę na fasady budynków, przede wszystkim wokół okien sklepowych.

W naszym mieście wiele jest jeszcze domów z odrapanymi tynkami, spod których wylania się surowa cegła. Podczas naszego lustracji zauważyliśmy, że chyba najładniej wyglądają domy przy ul. Głogowskiej (w okolicy Parku Kasprzaka), które w większości zdobi nowa szata. Natomiast nie brak i na tej głównej arterii budynków i odrapanych. Odswieżenia wymagają m. in. fasady przy ul. Głogowskiej 51, 62 i 78. Większą też troskliwość powinni wykazać gospodarze placówek handlowych przy ul. Czerwonej Armii oraz sklepów np. z obuwiem męskim przy ul. 27 Grudnia, drogerii przy ul. Gwardii Ludowej 22 i ul. Dzierżyńskiego 113, galanterijno przy ul. Dąbrowskiego 50, elektrotechnicznego przy ul. Kraszewskiego 3 i konfekcyjnego przy ul. Dzierżyńskiego (narożnik ul. Kosińskiego).

Spośród wymienionych fasad nie wszystkie wymagają odświeżenia wokół całych wy-

staw sklepowych, niektóre tylko doprowadzenia do porządku cokołów, a więc najniższych fragmentów ścian zewnętrznych. Na to nie trzeba wielkich nakładów, tylko dobrej woli, a przede wszystkim większej dbałości na co dzień ze strony bezpośrednich użytkowników.

Niektóre fasady okien wystawowych wylóżone są terakotą lub małymi, kolorowymi kafelkami. Wygląda to estetycznie i ładnie, a przede wszystkim jest praktyczne, gdyż nie zachodzi częsta konieczność malowania murów wokół witrzyn sklepowych. Terakota jednak zdobi fasadę budynku pod warunkiem, że co pewien okres jest myta. Tymczasem — jak zauważyliśmy — użytkownicy tego nie praktykują. Otoczenie zakładu fryzjerskiego przy ul. Czerwonej Armii 25 jest obłożone małymi kafelkami. Zakurzone i brudne nie stanowią ozdoby placówki. A wystarczyłoby zmyć osiady tu brud.

Wzorem dla innych mogą stać się fasady sklepów „Lechii” przy pl. Wolności oraz baru mlecznego przy ul. Głogowskiej (narożnik Rynku Łazarzkiego).

Wprawdzie zbliża się jesień, jednak i podczas tej pory roku fasady witrzyn sklepowych nie powinny być pozbawione zabiegów kosmetycznych, zwłaszcza że ich wygląd wystawia świadectwo użytkownikom placówek handlowych. (an)

Politechnika — gospodarce

„Politechnika Poznańska — gospodarce narodowej”. Pod takim hasłem zorganizowana zostanie wystawa w gmachu PP przy ul. Strzelcemyjskiej 11 wystawie związaną Techników Polskich. Jak już przedstawienie dotychczasowego dorobku naukowego tej uczelni dla potrzeb naszego regionu.

Na wystawie prezentowane są urządzenia, których konstruktorami są bądź pracownicy naukowymi i technicznymi Politechniki, bądź też zbudowane zostały przy współpracy inżynierów i techników pracujących bezpośrednio w przemyśle. Ekspozycję uzupełniają liczne plany i wykresy. Zwiedzający wystawę dowiedzą się z nich o pracownikach naukowych i technicznych zatrudnionych w uczelni, o ich fachowych opuszczeniu jej mury w ciągu ostatnich 15 lat, ile przeprowadzono doktorskich i magisterskich prac, ile z nich ukończono oraz tego, że dostosowując się do wzrastających potrzeb doskonalenia kadry technicznej Politechnika uruchamia dla 1200 inżynierów z przemysłu studia dyplomowe na 11 kierunkach.

Politechnika nasza współpracuje stale z 22 zakładami przemysłowymi na terenie województwa oraz z 22 w samym Poznaniu. Jednym z wyników tej współpracy są prezentowane urządzenia a także tematy badań naukowych prowadzonych przez uczelnię. Do 1975 r. PP zaproponowała 28 tematów prac do wykorzystania wraz z przemysłem i rolnictwem oraz radami narodo-

wymi. Niektóre z nich są ujęte w jednolitym planie badań naukowych.

Wystawa została opracowana przez zespół, materiał jest starannie dobrany, ogląda się ją z zainteresowaniem. Autorem scenariusza wystawy jest mgr inż. Krystian Witaszak — główny inżynier d. s. aparatury naukowej PP.

Ekspozycja czynna będzie do 8 września br. od godz. 11 do 19. (wn)

Przy innej ulicy

Przedwczoraj opublikowaliśmy komunikat KM MO do osób, które w latach 1968-1971 dokonywały zakupu sprzętu zmechanizowanego w sklepie przy ul. Owsianej. Okazuje się, że w komunikacie zasła omyłka. Chodzi bowiem o placówkę MHD przy ul. Osnowej 12/16. Osoby, które w tym sklepie gospodarstwa domowego i chemicznego dokonywały zakupu proszone są o zgłoszenie się (w miarę możliwości z paragonami lub kartami gwarancyjnymi) w Komendzie Miejskiej MO, pl. Wolności 16, pok. 114 (tel. 412-271) w godz. 12-16 (w soboty do godz. 14). (na)

gdąńskiej antenie; 15 Podróże kształca — gawęda; 15.10 Nowości instrumentalne Pr. III; 15.35 Co kraj, to obyczaj; 15.50 Przypomnienia przeboje lat 50-tych; 16.15 Muzyczny ekskurs na winobranie; 16.45 Nasz rok 71; 17.05 Quidlibet czyli kto lubi; 17.30 „Pierścień z krwawikiem” — odc. 29; 17.40 Klub grającego krawka; 18.10 Antologia miniatury muzycznej — pawana; 18.35 Mój magnetofon; 19 Książka tygodnia — „Opowieść o Zbuzeniu najwspanialszej i wiernych”; 19.15 Piosenki z „Włoskiego buta”; 19.35 Mikrocęci; 19.45 Polityka dla wszystkich; 20 Muzyka ze starych i nowych płyt; 21 „Atlantyda”; 21.20 Z dzieł satyry — Ambrose Bierce; 21.50 J. S. Bach — Pasja wg św. Mateusza; 22.08 Śpiewa Ewa Demarczyk; 22.15 Powieść w wyd dźwięku — „Kolumbowie rocznik 20”; 22.45 Przynajmniej szlachetny naszej babci; 23 „Poemat o Warszawie” Świątelnka Karnińska; 23.06 Wieczorna spotkania z Cat Stevensem; 23.50 Śpiewa Mustim Magomajew.

WIADOMOŚCI: 5 6.30 7.30 8.30 10.30 12.05 13.30 17 18.30 22

TELEWIZJA

SOBOTA — PROGRAM I: 10-11.25 „Romana na trąbce” — fab film czeski; 11.55 — „Pola rzewne pod bombami” — film krótkometrażowy; 16.15 — Redakcja Szkolna zapowiada; 16.30 — Dziennik; 16.40 — Teatr Młodego Widza — Alina Korta; „Nie taki diabeł straszny”; Reżyseria — Kazimierz Orzech; 17.20 — Międzynarodowy przedolimpijski mityng lekkoatletyczny; Sprawozdanie z Monachium; 18.20 — „Spotkania z przrodą”; 18.45 — „Przestrzeń i kształt” — reportaż T. Krawki; 19.20 — Dobranoc; 19.30 — Monitor; 20.20 — „Wspaniałomy Nieumarowa” z cyklu „Rendez vous z operetką”; Scenariusz, reżyseria i prowadzenie — Witold Piller; 21 — Dziennik i wiadomości sport; 21.20 — „Romana na trą-

Pierwszy na Winogradach

W połowie maja przystąpiono do montowania pierwszego 13-kondygnacyjnego domu na osiedlu Winogrady. Na początku było nieco kłopotów, spowodowanych wadliwym wykonaniem elementów prefabrykowanych, jako że i ten wieżowiec powstaje z wielkiej płyty. Obecnie, po uściśnieniu usterek, montaż przebiega bez zakłóceń. W tych dniach ma być zakończone montowanie ostatniej kondygnacji. Później załoga Poznańskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego nr 3 zamie się pracami wewnątrz budynku. Pod koniec grudnia br. ma on być przekazany do użytku. (a)

Fot. — K. Przychodzki

Przyczek

„Umuzykalniony” tramwaj?

Od prawie dwóch tygodni, kursujący na linii nr 17 tramwaj przegubowy nr 322 uprowadza pasażerów w rozstrój nerwowy. Przez cały czas jazdy, w drugiej części przegubowca trwają nie dające się opisać zgrzyty i piski, wywołane przypuszczalnie uszkodzeniem podwozia. Bardziej uciążliwi pasażerowie opuszczają więc wózek przed dojechaniem do punktu docelowego. (p)

Niedzielną zmianą na liniach MPK

W związku z koniecznością przeprowadzenia prac wodno-kanalizacyjnych na ul. Roosevelta (kino „Bałtyk”), wstrzymuje się ruch tramwajowy na odcinku Most Teatralny — Świerczewskiego w godz. od 7 do 14 dnia 5 bm.

Linie tramwajowe kursujące na tym odcinku skieruje się na następujące trasy zastępcze: linia 5 — Winogrady — Garbary, linia 7 — Traugutta — Ogrody (przez Hetmańską Przychybszewskiego), linia 10 — Górczyn — Bolkowicka, linia 11 — Winiary — pl. Wielkopolski, linia 13 — Junikowo — Staroleka (przez Most Dworcowy), linia 15 — Winogrady — Garbary oraz linia 17 — pl. Wielkopolski — Ogrody. (na)

INFORMUJEMY

Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania zaprasza mieszkańców na tradycyjną niedzielną przechadzkę 5 bm. o godz. 10.15 na SOLACZ. Zbiórka w poczekalni tramwajowej przy parku. Prowadzi: inż. Ignacy Kaczmarek.

Klub Międzynarodowej Prasy i Książki, ul. Ratajczaka 39 zaprasza wszystkich zainteresowanych dzisiaj o godz. 18, na prelekcję pt.: „Najnowsze osiągnięcia astro naukowe na świecie”, która w głosi przewodniczący Kolegium Redakcyjnego kwartalnika „Astro nauka” mgr inż. Władysław Geisler. Po prelekcji wyświetlony zostanie film „10 lat lotów kosmicznych ZSRR”. Bezpłatne karty wstępu otrzymać można w czytelni Klubu. (mb)

DYZURY

Szpital: interna, chirurgia ogólna, okulistyka, neurologia — ul. Walki Młodych 7. Laryngologia — ul. Przybyszewskiego 49, tel. 67-12-31. Psechiatria — ul. Szpitalna 29/33. Pogotowie Ratunkowe (ul. Chelmońskiego 20) — czynne całonocnie; nagłe zachorowania w domu, tel. 666-66; Poznańskie poradnictwo lekarskie tel. 637-35; podstacje: ul. Kórnicka 6, Bukowa 8 i Urocy 16 — całonocnie; dla pow. poznańskiego (ul. Kościuski 103), tel. 566-66 Podstacje w Luboniu, tel. 09; w Swarzędzu, tel. 209 — czynne całonocnie. Ambulatoria internistyczne (ul. Chelmońskiego 20) — czynne całonocnie; pediatryczne (ul. Chelmońskiego 20) — 15-23 (niedz. i święta) — g. 8-23; stomatologiczne (ul. Chelmońskiego 20) — czynne od 12-7 w niedziele i święta — całonocnie; chirurgiczne I — ul. Kórnicka 8 — całonocnie; chirurgiczne II — ul. Kasprzaka 16 — całonocnie. Punkty Pomocy Wieczorowej w godz. 18-23, niedz. i święta od 12-23; Grunwald (Kasprzaka 16); Jeżyce (Mickiewicza 31); Stare Miasto (Garbary 62); Nowe Miasto (Kórnicka 8); Wilda (Dzierżyńskiego 149). Telefon Zaufania nr 586-87 i 522-51. Porady Przeciwalkoholowe, tel. 539-18. Apteki: al. Marcinkowskiego 11, Główna 69, Kórnicka 24 (dysur nocny). Miejska Lecznica dla Zwierząt: ul. Grunwaldzka 248, od 8-21, w nocy nagłe wypadki.

RADIO

SOBOTA PROGRAM I — Fala 1322 m: 7.35 Soliści w repertuarze popularnym; 7.50 Polska muzyka ludowa; 8.05 Dzień Dobry, tu Redakcja Społeczna; 8.10 Muzyka muzyczna; 8.45 Konc. żywe; 9 „Zielnia” — reportaż; 9.47 Muz. rozrywkowa; 10.05 „Czwarta strona” — fragm. reportażu; 10.25 omówienie tygodnia — K. Szymanowski; 10.50 Przyjaciele polskiej kultury; 11 Ulubione przeboje; 11.35 Pieśni z dalekiego Wietnamu; 11.45 ABC rodziny; 12.25 Mel. i rytmy dla wszy stkich; 13 Zesony Dżozetuz z Nowej Soli; 13.20 „W naszej wsi!”; 13.40 Wieści, łepiej taniej; 14 „Czy znasz te książki?”; 14.30 Przerobi mu zyczny tygodnia; 15.05 Godzina dla dziewcząt i chłopców; 16.05 „Czas i ludzie” — o problemach ZBoWiD; 16.20 Transm. przedolimpijskich zawodów w lekkiej atletyce w Monachium; 16.30 Poniedziałek z nio dością; 17 Transm. przedolimpijskich zawodów w lekkiej atletyce w Monachium; 17.30 „Zielonoki potwór” — d.c. pow.; 18.05 Lista przebojów Studia Rvtn; 18.45 Transm. przedolimpijskich zawodów w lekkiej atletyce w Monachium; 18.50 Muz. i Aktualn.; 19.15 Dobry wieczór — zaczynamy; 19.30 Wędrowni muzycy na kraju; 20.30 Wędrowiec z piosenka żołnierska; 21 Podwieczorek przy mikrofonie; 22.30 Sobotni non ston taneczny; 0.10 Program nocny z Warszawy.

6 GŁOS WIELKOPOLSKI A 4 4 IX 1971 Nr 210 (8543)